

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre	24 korona.
Fél évre	12 korona.
Negyed évre	6 korona.
Egy óra	2 korona.
Egyes szám ára	8 fillér.
Vidéken	10 fillér.

Megjelenik mindennap hétfőn és
o ünnep után való napon is. o

NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

== KOLOZSVAR, ==
1905. január 8., vasárnap

HIRDETÉSI DÍJAK:

Nyitási díj: 50 fillér. — Üzleti hirdetések megállapodás szerint. — Apró hirdetések: Egy szó 4 fill., vastagabb betűvel 8 fillér.

A szerkesztőség és kiadóhivatal Jókai-utca 15. szám alatt van. — Kéziratokat o nem ad vissza a szerkesztőség. o

TELEFON-SZÁM: Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Vakulj magyar!

Irta: dr. Bakonyi Samu.

— január 7.

Tehát megtörtént. Hetek óta el lehetett rá készülni a nemzet, mégis akadt, igen, a legutolsó pillanatig is volt még jámbor hívő, aki nem tudta elhinni, hogy megtörténik. — Pedig 1526. óta annyiszor történt meg, a hány idegen királya volt az országnak.

Ez csak történelmi igazság és nem politikai bírálata. Amaz megilleti a királyokat is, ezért helyt állanak a kormányok. Azért hát ne busulj becsületlen magyar nemzet, ha azt hiszed, hogy Budavárban szétéptek valamit, ami szent volt a te hitednek, majd összeférceli azt megint a tanácsadó kormány felelőssége.

Mert felelős ám a kormány. — Amit maga tesz azért is, a mit tanácsára a király cselekszik, azért is, Vond hát felelősségre, — hisz ő maga szólit fel rá teljes ünnepélyességgel, sőt magának a királynak a szavával: „a nemzetre hárul a feladat, hogy kinyilvánítsa akaratát.“

Van-e hát még széles e hazában gonosz kételkedő, — a ki azt merné hirdetni, hogy nem Magyarország az ó- és új világ legalkotmányosabb országa?! Ime a király már előre meghajlik a nemzet akaratát előtt s maga szólítja fel hagyományos törvénytisztelettel, hogy akaratát nyilvánítsa.

Mert tudnivaló, hogy ő fel-sege kormánya a világerő nem nyult volna addig a választóknak feladott kérdés tárgyához, érinteni se merte a házszabályokat, míg a nemzetet meg nem kérdezte, hogy helyesli-e, akarja-e azoknak tervezett módosítását. *Hiszen, hogy a nemzet erre a kérdésre felelhessen, nem 1905 január 4-én, hanem már 1904 nov. 17-én oszlatta fel a király az országgyűlést.* Azaz, hogy nem illik így tévedni a kalendáriumban, de én nem tehetek róla, tiszteletben kell tartanom a királyi kijelentések logikáját, aszerint pedig józan magyar becsülettel, másképp az események rendje nem következhetett volna.

De hát higgyük el, ha muszáj, hogy nov. 18-án csak tréfáit a király kormánya, még is nagyon komoly dolog az, ebben a csikorgó hidegben, hogy most e nemzet fogja az akaratát nyilvánítani.

Nem bíráljuk a király cselekedetét, de ne kívánja a kormány, hogy ellelje amire egy esztendővel előbb becsületbeli kötelezettséget vállalt. Mi kikötöttük, hogy terjessze ki a választói jogot, mert mindig tudtuk, hogy a kiváltságosok helyét ugyanannyi kiváltságos tartja elfoglalva, s a mi még sokkal rosszabb a lekötöttek és parancsolójuk s nem az egész

nemzet akarata nyilatkozik meg a választásokon. Ezért kötöttük ki, hogy az új országgyűlésre szóló választásoknak az új választási törvény alapján kell megtörténniök.

A kormány megszegte ezt az ígértét.

Ne hivatkozzék hát a nemzet akaratára. Álnokságának álarcaul ne öltse föl a király tekintélyét, mert ha az igazság ereje azt az álarcot letépi, ki lesz az oka, ha megsínyli a tekintély?! Azt fogadta a miniszterelnök, hogyha parancsoló szükség nem kényszeríti az országgyűlés időelőtti feloszlására, előbb életbe lépteti az új választási törvényt.

Nem volt parancsoló szükség, mert ime a király mondja, hogy 1904. tavasz óta zavartalan dolgozott a parlament. Teremteti kellett hát olyan helyzetet, a melyre rá lehessen fogni, hogy beállott az idő előtti feloszlítás „parancsoló szükségé.“

Hogy maga a feloszlítás is törvénytelen, mindegy. Hogy a legszenvedélyesebb párharcok porába rántja le a legszentebbet is, mindegy: csak meglegyen a kibuvó az adott szó kötelező ereje alól, csak olyan törvényt ne kelljen alkotni, amelynek alapján a megszapordott választók valamiképpen még a nemzet igazi óhaját találják érvényre juttatni.

Az a kormány, a melyik így

bánik el saját adott szavával, nem adhatja büntetlenül a király szájába a nemzet akaratára való hivatkozást.

A kormány, mikor a nyílt alkotmányos szegést a saját felelősségével fedezi, tisztában van vele, hogy az ő pénzével, az ő fegyvereivel megvásárolt és kikerőszakolt ugynevezett „nemzeti akarat“ felelősségre nem vonja soha.

Ki fog hát neked felelni, nemzetem, jogaid letiprásáért, alkotmányod bástyáinak lerombolásáért? Jogaid ime értéktelen formák, oltalmat nem találasz többé a törvények szentségében. Van-e még erő lelkedben, amit még nem sorvasztott el a hazugság? Ha van, tépd le valahára azt a vastag hályogot szemedről: lásd meg és íteld meg sorsod te magad, a magad szemével. Tekints a múltba: és meglátod a jövődöt!

A király esküje. Dr. Edvi Illés Károly, a kiváló jogtudós egy kormánypárti lapban fejtegeti azt a kérdést, hogy a képviselőház ex-lexben való feloszlítása ellenkezik-e a király esküjével. Feltegetésének eszmemenete a következő: Az 1867. X. törvény-cikket az ellenzék úgy magyarázza, hogy a képviselőházat nem szabad költségvetés nélkül feloszlítani, a kormány pedig úgy, hogy szabad. Mind a két magyarázat csak vélemény, de nem ítélet erejével bíró magyarázata a törvénynek, nem jogi bizonyosság. És nem is lehet azzá, mert törvényt az 1790: XII. t.-c. értelmében csak

A „NAPLÓ“ tárcája.

Az öreg ló.

Irta: Kovács Dezső.

Karácsony első napján reggel újsággal rontott az ágyamhoz Margit.

— Apkó! Tudja mi történt?! Megérkezett a Dezső régi lova. Ott van a kemence mellett és melegedik.

— Ne mondd!

— Bizony. A régi ló. A hinta-ló!

— No, ha így van, akkor ez erősen nagy dolog.

— Levelet is hozott! Ezzel a szóval rohant be Erzsi. — Ő írta Dezsőnek. Nagy és szép betűkkel van írva. A ló írta!

Erzsi a legírastudóbb a „banda“ tagjai közül. Ő második elemista, hát lehet hinni neki az effélékben.

— Nagy betűkkel van írva, ismételi Margit. Lóbetűkkel. — Apkó, ki tanítja írni a lovat?

— Vannak titkos iskolák.
— Minden ló tud írni?
— Az öregebbek többnyire tudnak.

Betotyogott Zsuzsika is.

— Ló! Hozta levelet!

— No, ez nevezetes dolog, kis tótom. — Hol van a levél?

— A levél a ló nyakában van. És Dezső sir.

Erzsi, a tudós, feltartja az ujját, mint az iskolában, hogy ne n úgy van a dolog. Ő jobban tudja.

— A levél nincs a ló nyakában.

Ott volt, de Dezső már levette és elolvasta. És azért sir.

Dezső valóban keservesen sirt, a harmadik szobából is áthallzott. Akkor is tartott a sírása, a mikor átmentem közéjük. Az asztalra volt borulva, úgy zokogott, egész tó volt az orra alatt.

— No, kis fiam! Hát mi történt?

— Ló!! Hozta levelet! magyarázta Zsuzsika.

Dezső mellett volt a felbontott levél s a madzag, a melyikkel az a ló nyakába volt kötve. Borítékja is volt neki és felül dátum és minden. Bélyeg is volt rajta. — Igazi levél volt. Hanem tele volt sírva könnyekkel.

A nevezetes ló a kemence mellett állott; hozzá volt dülve a falhoz; három és fél lábbal nem is tudott volna másként állani.

Jól ismertem az öreget. Ezelőtt három esztendővel karácsony estéjén hozta az angyal Dezsőnek. Istene: gyönyörű állat volt akkor, ragyogó és fényes. Hegyes fülei, csillogó szemei voltak és igazi csikóbőre volt. Csak éppen rugnia kellett volna, hogy semmi kívánni valót ne hagyjon. De ez sem volt baj. Dezső rugott helyette és eközben azt mondta: Most a ló rug! Menjetez mondia! — Mert ő mindig rugós lovat kért az angyaltól.

Közben megvedlett a ló; s mert Dezső nagyon szerette, eltört neki kezébe, lekopott a szőre nyergestül együtt. Hanem se baj! Elvittük a szíjgyártóhoz s lett neki új bőre, szeme, füle, farka, nyerge. — És újból lekopott róla minden. Mert Dezső imádkozta s mindennap órákig eljátszottak együtt!

Az ősszel aztán, miután másodszor is megöregedett, eltűnt a látóhatárról. A gazdáját befogták az iskolába. S az ember bizony megelégedett róla.

Igy történt, hogy szent karácsony első napján a sok fényes és új játék közt: a babák és katonák közt, a főzőedények és kemencék közt, a szamaras szekér és ágyuk közt csak ott volt az öreg kopott rongyos ló a levelével. Bizony nem gondolt rá senki, nem várta.

„Kelt levelem a kertben, a filego-riában, karácsony éjszakáján.

a törvényesen megkoronázott fejedelem és az országgyűlésre törvényesen egybegyűlt országos karok és rendek magyarázhatnak együttesen. Ilyen magyarázat azonban nem történt, mert a parlament működése egyáltalán fennakadt és a feloszlás megtörtént a nélkül, hogy az illetés hatalom az 1867: X. t.-c. értelmét megmagyarázta volna. Mind ebből a szigorú jogászai és teljesen korrekt okfejtésből Edvi Illés Károly esodálatosképpen csak arra az egy konkluzióra jut hogy szükséges, hogy alkotmányjogunk mielőbb kiegészíttessék egy legfelső és nagytekintélyű állambíróssággal, melynek hatáskörébe a vitássá vált közjogi kérdésekben való döntés is beletartoznék.

Több következtetést az érdemes jogtudós nem von le, pedig fejtegetéseiből a legszigorubb és legmervebb jogi gondolkodás mellett is szembeszökő még öt multhatatlan következés:

1. Hogy nem jogi bizonyosság és nem is lehet azzá, hogy a király az országgyűlés feloszlásával nem szegte meg az esküjét.

2. Hogy Tisza Istvánnak a költészetéről szóló ismeretes okoskodása nem alkalmas az ellenzék állításának a megcáfolására.

3. Hogy Tisza e kérdésben nyilatkozni és okoskodni egyáltalán nem illetékes.

4. Hogy a miniszteri felelősségnek semmi köze sincs a király esküjéhez. És végül:

5. Hogy Andrássy Gyula grófnak igaza volt, amikor kijelentette, hogyha teóriában jogosnak tartja is az országgyűlésnek a király által bármikor való feloszlását, a gyakorlatban még sem nyult volna soha ehhez az eszközökhöz, mert alkalmas arra, hogy tisztázhatatlan kétségeket keltsen a nemzetben.

Kik lépnek fel?

Képviselőjelöltek.

— Saját tudósítónktól. —

Összegezve közöljük itt az eddigi képviselő-jelölések eredményét, ama kerületekre nézve, a melyek-

nek pártjai jelöltjeik személyében már végleg megállapodtak.

A rövidítések magyarázata: **sz.** = szabadelvű párt; **d.** = disszidens; **ujp.** = ujpárt; **Kp.** = Kossuth-párt; **népp.** = néppárt; **ell.** = ellenzéki, a kinek közelebbi pártállása ismeretlen. A dőlő betűvel szedett nevek egyszersmind az illető kerület eddigi képviselőjét is jelentik; ott, a hol az eddigi képviselő nem lép föl többé, a volt képviselő nevét pártállásának feltüntetése mellett a jelöltek neve után zárjel közt közöljük.

Az eddigi jelölések a következők: **Apatin:** *Fernbach* Péter d., *Matkovics* Béla főszolgabíró sz.

Baksa: *Darányi* Ferenc népp., *Matkovics* Samu bérlő sz.

Magyarkanizsa: *Lovászi* Márton Kp., *Buday* Pál főszolgabíró sz.

Szucsány: *Rávay* Simon br. sz., *(Révay* Gyula br. sz.)

Kecskemét alsó ker.: *Ugron* Gábor Kp., *(Nagy* Mihály sz.)

Aranyosmedgyes: *Szentiványi* Gy. sz., *Vécsey* Miklós br. d.

Nagybánya: *Bay* Lajos sz., *Stoll* Béla ügyvéd d.

Kölesd: *Benyovszky* Rezső gr. Kp., *Linek* Lajos festő sz.

Gödöllő: *Zichy* Viadimir gr. Kp., *(Wolfner* Tivadar sz.)

Fülek: *Mocsáry* Lajos Kp., *(Beniczky* Árpád Kp.)

Szirmabesnyő: *Miklós* Ödön sz. Kőszegi *Armand* ügyvéd Kp.

Nagyszombat: *Kollár* Márton nemzetiségi, *Vermes* Zoltán főszolgabíró sz.

Trencsén: *Dválnszky* Gyula nyug. táblabíró sz., *(Baross* Fausztin sz.)

Görgő: *Várady* Károly Kp., *Szabó* József ügyvéd sz.

Igló: *Münnich* Auréli sz., *Günther* Antal Kp.

Szepesszombat: *Nosz* Gyula ujp., *Raisz* Aladár sz.

Lőcse: *Hertelendy* László sz., *Máriássy* Mihály Kp.

Késmárk: *Varságh* Zoltán Kp., *(Veszter* Imre sz.)

Gölniczbánya: *Csáky* Lajos gr. sz., *Ritók* János ell.

Ólubló: *Salamon* Géza sz., *Weidofszky* plébános ell.

Nagyatád: *Chernel* Gyula Kp. *Dolencz* József ügyvéd sz.

Nagykikinda: *Telezsky* Kristóf sz., *Zichy* Viadimir Kp.

Toroczkó: *Boncza* Miklós sz., *Balogh* György Kp.

Monor: *Kégl* János sz., *Szemere* Huba Kp., *(Lukáts* Gyula Kp.)

Fiume: *Ozsoinack* Endre sz., *Lorber* József máv. főellenőr Kp. *(Batthyány* Lajos gróf d.)

Lugos: *Pattyánszky* Elek sz., *Makay* Ágoston Kp., *Popovici* György nemzetiségi.

Rózsahegy: *Angyal* József sz., *Tóth* József László megyei levéltáros sz.

Csongrád: *Szivák* Imre sz. *Faragó* Antal földbirtokos Kp.

Csurgó: *Inkey* József br. d.

Galánta: *Eszterházy* Mihály gr. d.

Felvincz: *Miksa* Imre Kp., *Veszely* János ügyvéd sz.

Gyöngyöspata: *Biró* Lajos sz., *Bárdossy* Tivadar földbirtokos Kp.

Sárvár: *Förster* Ottó népp., *Radó* Gyula főszolgabíró sz.

Muraszombat: *Ambrózy* István br. sz., *(Károly* Antal sz.)

Németújvár: *Simonyi-Semadam* Sándor népp., *Rosenberg* Gyula sz.

Fülöpszállás: *Szeless* Ödön dr. Kp., *Hermann* Ferenc Kp., *(Csávozszy* Lajos Kp.)

Órczfalva: *Radisich* Jenő iparművészeti igazg. sz. *(Blaskovics* Ferenc sz.)

Peér: *Jankovics* Béla népp., *Telki* Sándor gr. sz., *Markós* Gyula Kp.

Ujvidék: *Hock* János ujp., *Szalay* Lajos polgármester sz. *(Rohonyi* Gyula sz.)

Abony: *Gulner* Gyula Kp.

Dorogh: *Szcelláry* György sz. *Gyergyószentmiklós:* *Sümei* Vilmos Kp., *Kaba* Géza dr. ügyvéd ujp., *Károlyi* György gr. sz.

Esztergom: *Frey* Ferenc sz., *Lengyel* Zoltán Kp.

Hajdúhözsörmény: *Benedek* János Kp., *Somosy* Béla polgármester sz.

Keczel: *Pozsgay* Miklós Kp., *Born* Frigyes br. sz.

Baja: *Rajk* Aladár Kp., *Veszter* Imre sz.

Hódmezővásárhely: *Endrey* Gyula Kp., *Szalay* József rendőrkapitány szab.

Szék: *Révay* Mór sz., *Szemere* Miklós d.

Sopron: *Serényi* Béla gr. államtitkár sz., *Berecz* Ábel ügyvéd Kp. *(Fabiny* Teofil sz.)

Kismarton: *Bolgár* Ferenc d.

Nagymarton: *Bauer* Mihály sz., *Tálos* István ügyvéd Kp.

Veszprém: *Horánszky* Lajos sz., *Ábrányi* Kornél d.

Gyöngyös: *Visontai* Soma Kp., *Serényi* Béla gr. államtitkár sz.

Kaposvár: *Hock* János ujp., *Makfalvai* Géza államtitkár sz. *(Vörös* László sz.)

Lengyeltóti: *Kapotsffy* Jenő Kp., *Somsics* Andor sz.

Pétervásár: *Keglevich* Gyula gr. sz., *Károlyi* Mihály gr. Kp.

Nagyvárad: *Barabás* Béla Kp., *Hatky* Endre ügyvéd sz.

Bihar: *Rigó* Ferencz Kp., *Tóth* László sz.

Margitta: *Szathmáry* Mór Kp., *Feilitzsch* Arthur br. sz.

Belényes: *Bartha* Ferencz Kp., *Mangra* Vezul sz.

Bereettyóujfalu: *Leszkay* Gyula Kp., *Szunyog* Szabolcs sz.

Hosszupály: *Marjay* Péter Kp., *Fráter* Barabás sz.

Törökszentmiklós: *Borbély* György sz., *Szemere* Miklós d.

Bégaszentgyörgy: *Papp* Géza sz., *Vársdi* Imre dr. ell.

Kedves kicsi Gazdám!

Nekem bizony nagyon rosszul esik, hogy te olyan tökéletesen megfeledeztél rólam. Ott hagytál a filegoriában dermesztő hidegben, hófúvásokban, keserves szélfúvásokban. Azalatt pedig te jó meleg szobában vígan játszadoztál.

Pedig milyen jó napokat töltötünk mi együtt a nyáron!

Ugyebár, az én hátamon lovagoltál egész nap; engem vittél legelőre, itatóra. Beállottunk Erzeihez és Margitához fiakkereseknek s vittük a babáikat mindenüvé s ezért kaptunk sok pénzt.

Rugtunk, nyertettünk, futottunk és trappoltunk.

Bizony te akkor engemet jobban szeretted minden játéknál.

Jól elbeszélgettünk. Te engem megöleltél, megcsókoltál.

És most künt hagytál a hidegben, szélben, hóban, dermesztő fagyban.

Láttam a Jézuskát, a mikor karácsony esive bement hozzátok a házba. Megnyitott az ajtó. A karácsonyfán száz gyertya égett. Én jól láttam, mikor ment be a Jézuska.

De odaálltam a filegoria oldalához, nehogy ő engem meglásson és azt higgye, hogy az én kis gazdám nem gondol velem.

Voltam én is új. Volt nekem két szemem, két fülem, nyergem, zabolám. Volt hosszú sörényem. Most mindezek, igaz, nincsenek már meg.

Az első lábam is le van törve. Nem tudok könnyen állani. Apkó megigazítaná, ha te megkérnéd.

O ért a famunkához.

Tudom én, szeretsz te engem azért, mert nem vagyok már többé olyan szép, mint régen.

A nyáron elvesztetted azt a szép képes levelezőlapot a három hajóval. Az itt van szépen a hátamhoz simulva anyeregtagaró alatt. Margit dugta be ide. De ő elfeledkezett róla. Ő mindenről elfeledkezik. Ezt te sokat kerested. Megírom ezt is, hogy tudd.

Itt állok a kemence mellett. Nem tudok szólni, édes kis gazdám. De te jól tudsz olvasni. Olvasd el a leveletem. És ha még akarsz ve-

lem játszani, szívesen játszom veled újból.

Csókkollak.

A te kis lovacskád."

A levél ez volt. Az igaz, vidámabb és szebb leveleket olvastunk mi már. De a kis gazdánkból egy szót se tudtam kivenni a nagy zokogástól.

Hanem egyszer csak felugrott, felkapta a levelet és izzé-porrá szaggatta.

— Ezt nem a ló írta! A ló nem tud írni levelet!

— Hát ki írta?

— A Mikulás írta ezt is, mint a multkor. A ló nem tud írni!

De azért bizony sokáig tartott, a míg elcsendesedett a sirással. És én úgy veszem észre, hogy még mai napig is abban vagyunk, hogy de csak valahogy mégis a lónak kellett azt a levelet írnia.

Ugy tetszik azonban, mintha Anyuka tanította volna neki az írást.

Az utazó párnából meleg fekvőhely készült az egyik ágyacska meg a fal között, közel a kemencéhez. Jó dolga van az öreg lovacská-

nak bizony, s bár tele van még a szoba a friss karácsonyi játékkal, azért Dezső mindenkép külön veszi elé az öreg lovacskát és mulattatja. Ő mulattatja a lovat.

Oh én édes kicsi gazdám! Annyi a szegények szenvedése a világon, amennyit nemes szívvvel megérezünk belőle!

Elnézlek, mint becézed e kopott fadarabot, hogy elfeledted vele az átélt szenvedéseket. És tudom, hogy sziveden át fognak remegni egykor a szegények keserőségei és fájdalmai is.

És ha az Isten jó és kegyelmes lesz irántam, kedves kis fiam, meg fogod érni a napot, amikor mint összetört lovacskád, én is kikerülök a hóba és az esőbe. És nem fogok többé hazajönni sem vacsorára, sem ebédre, sem reggelire. És nem fogsz többé ajtót nyitni nekem.

De én oda künt nem fogok fájni. A szegények elmennek a te ajtóhoz és zörgetnek rajta. Te be fogod bocsátani őket, és én akkor bemegyek velük hozzád.

Párdány: Csávossy Béla sz., Kiszely Kálmán ügyvéd Kp.

Eger: Szederkényi Nándor Kp.

Vác: Barabás Béla Kp., (Gajári Géza sz.)

Arad: Salacz Gyula sz., Károlyi István gr. Kp.

Bítse: Gajári Géza sz., Teszelszky József népp., (Csörgheő Gyula nyug. államtitkár sz.)

Nógrád: Kálósi József Kp., Blaskovits Elemér földbirtokos sz.

Csikarcfalva: Fejér Antal sz., Török Ferenc Kp.

Krassó: Böszörményi Sándor sz., Vig József ügyvéd Kp.

Szegvár: Novák József sz.

Nagyszőlős: Sándor János sz., Szabó Sándor nyug. főszolgabíró ujp.

Nagykároly: Károlyi István gr. Kp., (Károlyi György gr. sz.)

Kolozs: Szeredai Aladár d., Zeyk Károly sz. (Rónay Elemér.)

Nagykörös: Eötvös Károly ujp.

Alsódabas: Halász Zsigmond sz., Keller István ügyvéd Kp.

Olaszliszka: Ballagi Géza sz., Lácza László ügyvéd ujp.

Székelyudvarhely: László Mihály sz., Gyarmathy Dezső ujp.

Székelykeresztúr: Bedő Albert sz., Gyárfás Endre ujp.

Gernyeszeg: Dr. Sebess Dénes Kp., gr. Teleki Sámuel pártonkivüli.

Szász-Régen: Urmánczi Nándor d. gr. Teleki Arthur sz.

Sepsiszentgyörgy: Beksics Gusztáv sz.

Márosvásárhely: I. Sebess Dénes Kp., Sándor János sz. II. Bedőházy János Kp., Nyiri Sándor sz.

Nagy-Enyed: gr. Bethlen Bálint Kp., Török Bertalan sz.

Mezőség: gr. Bethlen István Kp., Sándor Kálmán sz.

Vizakna: Hámory László sz.

Hátszeg: br. Nopcsa Elek sz.

Déva: Thoroczkay Miklós d., br. Szentkereszthy György sz.

Szamosujvár: Dániel László ujp., Gorove László sz. (Karácsonyi Aladár gr. sz.)

Dés: Szemere Attila ujp., dr. br. Dániel Tibor sz.

Nagyilonda: Dr. Beck Lajos ujp. Simó Béla sz.

Magyar-Lápos: Papp László sz., gr. Teleki Sándor sz.

Bethlen: Barcsay Tamás d., Dr. Dániel Pál ujp., Fejérváry Jenő sz. (Bethlen Bálint gr. Kp.)

Teke: Bánffy Miklós gr. d. — Rónai Elemér sz.

Bánffy-Hunyad: Barcsay Domokos sz. — Böllöny László Kp.

Gyalu: gr. Eszterházi Kálmán sz.

Kolozsvár: I. Zichy Jenő gróf Kp., Hegedüs Sándor sz. II. Wesselényi Miklós báró ujp. Feilitzsch Arthur báró sz.

Az I. kerület mandátuma.

Hegedüs ellenjelöltje: Zichy Jenő gróf.

Dobál Antal — disszidens.

— Saját tudósítónktól —

A kolozsvári szövetség ellenzék tehát határozott már a II. kerület mandátumának ügyében. A Kossuth-párt hozzájárulásával Wesselényi Miklós báró, az ujpárti arisztokrata lesz a jelölt, s így Feilitzsch báró, a politikai fenegyerek, a mágnás-darabont, a kitől — szereplése miatt — még a legkipróbáltabb mamelukok is elfordultak részben: valószínűleg nem fogja többé zsebredugni Kolozsvár mandátumát, a melynek birtokában néhány éven keresztül oly hegykén viselte képünket. Ő maga is sejti ugy látszik, hogy vége a boldog kornak, s ezért szebb virányokra menekül, Margittára, a hol azonban — mint onnan jelentik, — szintén el fog bukni.

A szövetség ellenzék a II. kerületi jelölést elintézőn, az I. kerületre vonatkozólag tette meg az előkészületeket, illetve tanácskozott arra nézve, hogy ki álljon szembe Hegedüs Sándorral, a nagy reklám férfiival, a ki érthetetlen okokból — régóta szüzen, egyhangu győztesként került ki a választási harcokból. Eleinte ellenjelöltként szóba hozták Deák Albert drt — a jeles fiskalist, később azonban maga Deák dr. vonult vissza ettől a megiszteltetéstől, mikor új és ismert név vetődött fel. A szövetség ellenzék ugyanis legfrisebb megállapodás szerint Zichy Jenő grófot, az országosan ismert és nálunk nagyon népszerű Kossuth-párti főurat lépteti fel Hegedüs szemben, a kitől a szabadelvű vezérnagyságok is elfordultak, mióta tőle sem szállításokat, sem szabadjegyet, sem újabb gyorsvonatot nem lehet kapni, legfőlebb csak tőstokat, köszönő sürgönyöket, és naponként ötszöri hivatkozást azon kiváló boldogságra, hogy Ő Kolozsvárt született. A mamelukok is belátták végre, hogy ez utóbbi önmagában véve soványkás érdem, vagy ha kövér, akkor néhány százezer ember várhatja joggal a dus megjutalmazást. — Zichy Jenő gróf el is fogadta a felajánlott jelöltséget, s a napokban Kolozsvárra érkezik,

hogy a programbeszédét elmondja. Előreláthatólag velejön Barabás Béla is, hogy egyben lemondjon a jelöltetéséről, s Wesselényi bárót ajánlja hivatalos utódjául.

A tulsó oldalon a szabadelvű pártban egyébként nagy kavargás van, a mi természetesen befolyással lesz a választási küzdelemre is. A szabadelvűpárt egyik ősrégi elnöke, a mindenkori kormányok tűzönvizen keresztül hiv fegyverhordozója: Dobál Antal — megtántorodott, és kijelentette, hogy nem szolidáris a mostani kormányzati rendszerrel, — s az Andrássy Gyula jelfogását teszi magáévá. Be is jelentette lemondását és kilépését. A szabadelvűpárt azonban, érezve, hogy mily irányítóan nagy horderejű lenne közvetlenül a küzdelem előtt e ténynek nyilvánosságra jutása (nem a személy miatt, hanem magáért a faktumért) kérve kérlette Dobált, hogy halassza el szándékának mostan való közzétételét. Az ügyben még folynak a tárgyalások, s a Dobál magartása azért jelentős mivel az ő elhatározása egy csomó kolozsvári szabadelvű véleményét tükrözi vissza.

Mit nem szabad?

Tudnivalók a választásra.

— január 8.

A jövődő alkotmányos küzdelem ötletéből közöljük az alábbiakat:

Az új törvények érvénytelennek jelentik ki az oly képviselő megválasztását, ki választóinak az adandó voksokért valamely előnyt ígért, vagy őket a már előbb élvezett előnyök és kedvezmények megvonásával fenyegette.

Érvénytelen azon képviselő mandátuma is, ki a szavazó polgárokat arra kéri, hogy legalább a szavazástól tartózkodjanak, ha már nem akarnak reá szavazni.

Azon képviselő mandátuma is érvénytelen, ki a választás előtt etet és itat, hogy ez által magának párt-híveket szerezzen.

Érvénytelen azon képviselő man-

dátuma is, ki a szószéken politizált, s ennek köszöni megválasztását.

Vagy a ki visszaélt a karhatalommal, s ezt nem a rend föntartása céljából, hanem a választók terrorizálására vette igénybe.

Érvénytelen azon képviselő mandátuma is, kinek kedvéért a választók szavazását megakadályozták — ha be lehet bizonyítani, hogy az elutasítottak (mellőzöttek) számbavételével nem nyert volna többséget.

Természetesen érvénytelen azon képviselők mandátuma is, kik pénzért vásárolták meg voksaikat. A választás ideje alatt a vidékiek szükséges ellátása és a megyei szabályrendelet által megállapított fuvardíj azonban nem vesztegetés. Ami ezen fölül van, már vesztegetésnek tekintetik. Kolozsvárra azonban nincs megállapítva fuvardíj.

Hogy hol kezdődik a vesztegetés, azt esetről-esetre a Kuria állapítja meg. Az már aztán mindegy, akár a választóit, akár hozzátartozóit vesztegette meg a képviselő jelölt, vagy megbízottja.

Különbség csak abban van, vajjon a jelölt személyesen vagy a megbízottja által követte-e el a visszaélést? Előbbi esetben megválasztása föltétlenül érvénytelen, utóbbi esetben pedig csak föltételesen. Vagyis ekkor az érvénytelen voksok leszámítása után a kuria dönti el, vajjon a jelöltnek van-e szavazattöbbsége?

A választások tisztasága tehát elég szigorú törvények által óvatik, noha a törvények itt ott kissé elasztikusak, melyek csűrhetők, csavarhatók.

Mi történik.

Az ellenzék jelölései.

Legújabb hírek.

— Saját tudósítónktól. —

— jan. 7.

Száguldó vonatok szállítják a jelölteket az ország minden részébe. Programbeszédük hangzanak. Ékes dikciókat vágnak ki a jelöltek és mindegyik meg akarja győzni a népet a maga igazáról. A nép most dönteni van hivatva. Most már a kormány előtt is tényező a nép. Szüksége van rá, mert most az ő szavazatától függ, hogy a hatalom megmarad-e a kezében. Ha ugyan a néptől függ és nem a népen kívül álló, más természetű tényezőktől, a melyeket a kormány nagyon jól ismer és alkalmazni is tud. — Tisza táborában szeretik hangoztatni, előszeretettel hangoztatják is, hogy Tisza István fanatikus ember, a ki át van hatva igazának tudatától és meg van győződve arról,

— ajánlja megbízható jöminőségű —
Rigó Lajos

— ajánlja megbízható jöminőségű —
árucikkkel ellátott

női divat-, kézmű- és
fehérnemű-kereskedését

Kolozsvárt, Wesselényi M.-utca 5. sz.

Raktáron dusválasztékban kaphatók időszak szerint a legújabb
Női ruhaszövetek
Selymek
Szintartó barchetek
Flanellek
Muffok és Boák
mindeniéle
Ruhabélések és díszek
Ernyők stb.

Vásznak
Mindennemű fehérneműk
Harisnyák
Trico alsó ruhák
Paplanok
Mindeniéle terítők
Szönyegek
és Függönyök stb.

— Szolid kiszolgálás és mérsékelt árak. —

hogya a legszentebb igazság szolgálataiban áll. Arról mindenestre meg van győződve, hogy ő providenciális férfiú, a ki hivatva van Magyarországot kormányozni. Valószínű, sőt bizonyos, hogy saját lángeszéről igen nagy véleménye van, sőt nagyobb, mint hiveinek, a kik eléggé fanatikusak, tudván, hogy a mindenkorai miniszterelnöktől várhatnak csak valamit. — Azt sem vonjuk kétségbe, hogy gróf Tisza István fanatikus ember. De azt már kétségbevonjuk, hogy fanatizmusa a nemzet boldogításának szolgálatában áll. Ha valóban a nemzet üdvössége lebegne szeme előtt, akkor nemcsak a körülbelül egy millió emberből álló választókat tartaná tényezőknél, hanem a körülbelül husz millió emberből álló egész nemzetet is. Akkor fanatizmusában elmenne addig, hogy ezt a nyomorult választási rendszert megváltoztatná és odabocsátaná az urnához a nép zömét is. Akkor kíváncsi volna arra is, hogy mit kívánnak azok, a kik a választási törvényen kívül rekedtek, tudván, hogy voltaképpen ez a nemzet igazi többsége. Az erők ott vannak felhalmozva abban a ropant tömegben, a mely jogfosztott és ennélfogva néma. Ha a fanatizmusa értékes volna, akkor a választási jog kiterjesztésére vonatkozó ígéretét kötelezőnek tartotta és meg is valósította volna.

Övatos és körültekintő fanatizmus az övé. Vigyáz arra szigorúan, hogy túl ne csapjon a korlátokon és el ne ragadja addig, hogy a nemzet igazi érdekeit is szolgálja. Az ő fanatizmusa csak addig terjed, hogy ígéretét beváltsa, a melyet Bécsnek tett, hogy ugyanis guzsa köti a magyar parlament szolátságát és behozza a klotúrt, a mit Bécsben olyan hön óhajtanak.

Ezt fanatikus akarja.

Annyira vak és siket minden más dolog iránt, hogy a „formasértést” is törvényesnek akarja elismertetni, a nemzet és a nemzet képviselői által. Annyira fanatikus, hogy az alkotmányosságát jogforrásnak mondja és arra akarja felépíteni Magyarország törvényhozását. De fanatikus a saját hatalmának is. Vakbuzgón kapaszkodik hozzá és csak magát tartja emiatt erényesnek, minden vele szemben állót pedig erkölcstelennek mond.

S körülötte sorakozik egy tábor, a mely szintén vakon és siketen, fanatikus hévvel követi. Esküszik rá és megy utána, kiáltván, hogy a nemzet szózatát követi, annak

parancsát teljesíti. És a párikassa megnyílik s a mandátuméhes had fanatikusán igénybe veszi, s ugynevezett alkotmányos költségekkel és fanatizmussal mennek a választók elé.

Tudván pedig, hogy ilyen választási cenzussal a kormány a hivatalnokai kar segítségével többséggel kerülhet ki a választásból, fanatikusán kiáltják:

— A nép szava Isten szava!

*

Az ellenzék vezérlő-bizottsága ma délelőtt is folytatta a választások előkészítő munkáját. Kossuth Ferencz, gróf Zichy Aladár, Tóth János, Thaly Kálmán és mások voltak jelen az értekezleten, melynek határozataira egész csomó vidéki küldöttség és képviselőjelölt várakozott. A választási előkészületek mai hírei itt következnek:

Magyar-Igenben Werner Gyula ellen ugyancsak szabadpárti programmal fellépett Moldoványi Gyula.

Kassán gróf Hadik Béla volt zempléni főispán az ellenzék jelöltje. Szabadpárti programmal Münster Tivadar, volt polpármester lépett fel. **Jákóhálmán** tegnap újból Okolicsányi Lászlót jelölték függetlenségi programmal.

Gyulán függetlenségi programmal K. Siffert József gyulai földbirtokost jelölték.

Félegyházán függetlenségi programmal Hoilló Lajos, kormánypárti programmal Czajlik Kálmán táblabíró lépett fel.

A **szentlőrinci** kerületben szabadpárti programmal gróf Korniss Károly romi birtokost jelölték.

A **jászashelyi** kerületben ellenzéki programmal Páris Gábor nyugalmazott főszolgabíró lép fel Szombathy György ellen, a kinek Tuzsia Péter aradi ügyvéd személyében nemzetiségi ellenjelöltje is lesz.

Zomborban Drakulics Pál ellen az újvidéki „Zasztava” szerkesztője, Tomits Száva is fellép.

Szászkán ajtós Vaju Pétert kandidáltak függetlenségi programmal.

Szalmárott gróf Károlyi Gyula arról értesítette a függetlenségi pártot, hogy nem vállal jelöltséget. A párt vasárnap újból jelölt értekezletet tart, melyen Uray Gézát fogja jelölni.

Csáktornyan Wlassics Gyula holnap mondja el a programbeszédét. Ellenjelöltje Terbisz Károly miniszteri tanácsos.

Nagymihályról írják lapunknak: Gróf Hadik-Barkóczy Endre csüörtörtökön tartotta Nagymihályon a beszámolóját. Ebben foglalkozott a mult parlamenti történetével. A formasértésre — mondta — a kormány a parlament meddőségének megszüntetését állította első érvel. Ezzel szemben arra mutat, hogy a parlament augusztus végéig egymásután szavazott meg minden javaslatot. Ha Tisza megszerzi a költségvetést, azután egy kész házszabálytervezettel jön a Ház elé, akkor semmi baj nem történik. Az,

aki mindent egy csapásra akar megszerezni, az mindent elront. Az adott helyzet a békés megoldásé volt s a miniszterelnök rombolást teremtett igazságok helyett. A többség elve pedig már csak azért sem állhat meg, mert a statisztika bizonyítja, hogy a legtöbb választásnál, melyből a kormány nagy többséggel kerül ki, az országban több ellenzéki választó szavazott le, mint kormánypárti. A választókerületek helytelen beosztása tehát meniségül nem szolgálhat a törvénytelenre. Gróf Tisza István hibáját az is tetézi, hogy a siker minden reménye nélkül ment bele az alkotmánytiprásba. Gróf Audrássy Gyula a Ház előtt rámutatott a békés megoldás módjára, de az az ellenszenv: a népet szolgálni anélkül, hogy feltétlenül uralhassa, az az ellenszenv: a birtokába jutott hatalmat letenni, akkor, mikor ezt a hazafiúi kötelesség parancsolja, az nem engedte a kormányelnököt a békés megoldás útjára lépni. Hadik-Barkóczy ezután az ex-lexben való házfelosztásról szót s konstatálta, hogy bár azt a királyjogot, hogy bármikor a népre appellálhat, nem lehet kétségbevonni, de az, hogy egy esztendő átúgorjanak, már kijátszása a törvénynek.

Utána Dudits János esperes beszélt s többek közt konstatálta, hogy amikor Szent István négy örökösé közül Vazul szemét kiszúrták, hogy Pétert tegyék meg királylyá, az is csak kis formasértés volt. Beszéltek még gróf Sztáray Sándor, gróf Andrassy Géza, gróf Andrassy Tivadar, aki elmondta, hogy közéletünknek az a baja, hogy az őszinteségről nincs fogalma. Pedig a kormánynak és a nemzetnek egyaránt megmondandó az igazság akkor is, ha az kellemetlen. A kormány erőszakot követett el, de folytatni nem merete, a nagy garral szervezett parlament rendőrséget a pincébe dugta s nem volt mersze a lex-Dánielt alkalmazni. Most a legnagyobb félben, számtalan emberélet kockázatásával választat, pedig most sem lehet eredménye. Ha egy örült égő fátylával rohan a ház felé, melyben szeretteink laknak, ki kell ragadni a kezéből a tüzcsövát. Az alkotmány halálos veszedelemben van, a nemzetnek meg kell mentenie!

Utána még sokan szóltak.

Boldoggá avatott kolozsvári ember.

Majláth püspök Rómában.

— Saját tudósítónktól. —

— január 8.

A mindennapi élet küzdelmei nem egy modern emberrel megjáratták a Golgotta útját. A mártíromság pálmájával bátran fel lehetne ékesíteni manapság minden harmadik embert. A közvélemény hamar kimondja a maga szentenciáját a tragikus hősré s úgy tünteti fel mint egy szentet. Rómában a szenté avatás

egy kicsit lassabban megy. Pár század is beletelik, míg valakiről ilyen kedvezően nyilatkoznak.

Pár száz évvel ezelőtt **Pongrácz István**, a ki **Kolozsváron** végezte iskoláit és sokáig élt itt, vallásáért vértanui halált szenvedett. Az avult kor hírhősét a római katolikus egyház nem felejtette el és a római biboros urak sokáig tanakodtak azon, vajjon **boldog-e** már **Pongrácz István**? X. Pius alatt végre csakugyan hivatalosan konstatálták, hogy **Pongrácz István boldog**. A boldoggá avatás ceremonijája január 15-én fog végbemenni Rómában. Erre az aktusra **Majláth Gusztáv Károly** gróf erdélyi püspök is az örökvárosba utazik. A püspök ezenkívül elrendelte, hogy a vértanu boldoggá avatásának napján vecsernyét tartanak az egyházkerület összes templomaiban. **Pongrácz István** érdemeinek elismerése azonban e ténnyel még nem nyer befejezést, mert a boldoggá avatás után a biboros kollegium a szenté avatás kérdésével fog foglalkozni. Ez a tárgyalás megint elhúzódik egy két száz évig s addig a megdicsőült: a boldog rangtöközötben fog fényeskedni.

Ertesülésünk szerint **Majláth püspök** Rómában tartozkodása alatt, különkihallgatásra is megy a pápához, a ki különösen kedveli a fiatal püspököt.

A király esküje.

Elmondotta:

I. FERENCZ JÓZSEF, Magyarország apostoli királya

1867. június hó 8-án.

— Nagyon időszerű. —

MI I. FERENCZ JÓZSEF, ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁSZÁR, CSEH, DALMÁT, HORVÁT, TÓT, HALICS, LDOMÉR, RÁMA, SZERB, KUN ÉS BOLGÁRORSZÁGOK, UGY ILYRIA, JERUZSÁLEM STB. KIRÁLYA; AUSZTRIAI FŐHERCEG, TOSCANA ÉS KRÁKÓ NAGYHERCEGE, LOTHARINGIA, SALZBURG, STEYER, KARANTÁN, KRAJNA ÉS BUKOVINA HERCEGE; ERDÉLY NAGYFEJEDELME, MORVAI ÖRGRÓF, FEL- ÉS AL-SLÉZIA, MODENA, PARMA, PIACENZA ÉS GUASTALA, OSVICIM ÉS ZÁTOR, TESCHEN, FRIAUL, RAGUZA ÉS ZARA STB. HERCEGE; HABSBERG, TYROL, KYBURG, GÖRC ÉS GRADISKA GRÓFJA, TRIENT ÉS BRINEN FEJEDELME, FEL- ÉS ALRUZSICA S ISTRIA ÖRGRÓFJA, HOHENEMBS, FELDKIRCH, BREGENZ, SONNENBERG STB. GRÓFJA, TRIEST, KATTARÓ ÉS A SZLAV ÖRGRÓFSÁG URA STB.

mint Magyarország és társországaiknak örökös és apostoli királya,

esküszöveként

az élő Istenre, boldogságos Szűz

Telefon 395.

Üzlet

és

Műhely

Tivoli-utca,

báró Bánffy-

palota

Ma nyílt meg Ma

UNIÓ.

gőzmosóda

Mielőtt a nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását ismételten kérném, elsősorban bocsánatot kérve, miután a Redoute-házból átköltöztem nem szolgálhattam azzal a munkával, mivel 6 évi ott létem alatt; oka pedig az volt, hogy míg a jelenbeli modern berendezésű műhelyem beállítottam sok anyagi áldozatomban került, mivel gépezeteim háromszor is cseréltem, hogy a n. érdemű közönség igényeit legmesszebb menő kívánalmáig kielégíthessem. Kérve tehát a n. érdemű közönség becses pártfogását e vállalatomban, mert minden igyekezetem odafordítom, hogy pontosan és lelkiismeretesen olcsóért kiszolgálhassam. — N. érdemű közönség szives pártfogását kérve

kiváló tisztelettel: **Klein Ferencz**, Unio-mosódatulajdonosa.

Üzlet: Unió-utca 24.

Telefon 395.

Máriára s az Istennek minden szenteire, hogy az Isten egyházait, Magyarország és társországi törvényhatóságait s egyházi és világi minden rendű lakosait jogaikban, kiváltságjaikban, szabadságukban, szabadalmaikban, törvényeikben, régi, jó és helyben hagyott szokásaikban megtartandjuk, mindenkinek igazságot szolgáltatunk, Magyarország és társországi

Jogait, alkotmányát,

törvényes függetlenségét és területi épségét sértetlenül fentartandjuk, dicsőült II. András király törvényeit, kivéve mindazonáltal azon törvények 31. cikkének záradékát, mely így kezdődik: „Quodsi vero Nos“, egészen azon szavakig: „in perpetuum facultatem“, megtartandjuk; Magyarország és társországi határait és a mi ezen országokhoz bármilyen jog és címen tartozik, el nem idegenítjük, se meg nem csonkítjuk, sőt a mennyire lehet, gyarapítjuk és kiterjesztjük s megteendjük mindazt, a mit ezen országaink közjávára, dicsőségére igazságosan megtehetünk. *Isten Minkegy segéljen s annak minden szentel.*

A VÁROS MULTJÁBÓL.

III.

Az égő Kolozsvár.

1876. év április 22-én a kolozsvári tűzoltótorony vészjelző harangja adott hirt legelőször arról a borzalmas tűzvészről, amelynek lefolyására mindenki szomorúan emlékezik vissza.

A tűz a husvéti ünnepek után a fennebb említett napok délutánján 3 és 4 óra között ütött ki Gazdagfalusi szabómester portáján és pedig egy cseléd vigyázatlansága folytán, a ki a szabó konyháján ruhát vasalt és nem sok gondot fordított a vasalóból kiszökökett tűzszikrákra. Óriási szárazság volt abban az időben, mert miként 1904. évben is, januártól április végéig se hó se eső nem hullott alá a kiaszott talajra. Ennek dacára a máskor oly fukar természet bőven ontotta áldásait. A kerti vetemények buján zöldeltek és a szőlőtőkék, melyeket épen kapálás alá vettek, gyönyörűen kihajva dus termést ígértek a gazdálkodóknak. A gazdák szép reményeit azonban két szomorú esemény teljesen tönkre silányította. Az egyik a május 26-án leesett hóharmat, a mely leforrta a zöldülő vetéseket és szőlőket, a másik az április 22-iki nagy tűzvész, a melynek romboló pusztításáról a fiatalabb nemzedék csak hírből hallott egyet-mást.

Egy öreg szemtanú, egy azon kevesek közül, a kik a régi viharos idöket átéltek, megghatva beszél el, hogy ilyen rettenetes tűz sem azelőtt, se azután nem pusztított Kolozsvár városában.

Óriási arányú volt a tűz rom-

bolása, mert egyfelől elősegítette terjedését az orkánserüleg dühöngő szélvihar, másfelől pedig az a körülmény, hogy a városi tűzoltók, kiknek főparancsnoka abban az időben báró Bánffy Kázmér volt, — csekély számuknál fogva (tizen voltak csak) képtelenek voltak a tűz lokalizálására. Azonkívül a lakosság nagy része künn volt a határon, a hol mezei munkát végeztek és mikorra beértek a városba, — ugyszólván belevesztek abba a lángtengerbe, amely feléjük ömlött a régi: hosszú, kurta, görbe és kőfalsori szappan-utcák falai közül.

Rettenetes kavarodás, fejtelenség uralkodott mindenfelé. Mindenki saját vagyonát igyekezett megmenteni, de senki se gondolt arra, hogy a tűz tovább terjedését együttes vállvetett erővel megakadályozza. Égő zsaránokokat, lánggal égő deszkadarabokat röpitett a szélvész egyik házról a másikra, úgy hogy a belvárosból átsapott a tűz a hidelvei kerületbe és a Szamos szélén fekvő új utcában — jelenleg a vasut felé vezető Rudolf-utcában — is egy egész sor ház lett áldozata a veszélyes elem fékezhetetlen dühének.

Elpusztult 1876-ban valamennyi szappan utca, egyet kivéve, a mely a református papnevelő-intézettel s a Postakert utcával párhuzamosan vonult el a Kossuth Lajos utca felé. Csak egy igénytelen kis házacskamenekült meg a Hosszu szappan utcában, egy Csengő nevezetű gazda házikója, a mely ma is fennáll és rozoga falaival sokat beszélhetne arról a bizonyos együttműködésről és összetartásról, a mely a magyar embernek soha sem volt jellemvonása.

Ezt a kis házat a zsidók körülvették mint valami védbástyát, mert ott lakott a sakterük és lankadhatatlan buzgósággal sikerült is megvédeniök az elpusztulástól.

Leégett a tűzoltó-örtorony is, a hova a megrémült lakosság értéke- sebb holmiját szállította és a *Haraszti* kenyérsütő lisztraktára, a hová épen aznap két szekér liszt-készletet helyeztek el.

A tűzvész martalékául esett még a tűzoltó laktanya is, és a régi belmagyar utcának hat épülete, a melyeket lehetetlen volt megmenteni annyival is inkább, mert a házak kerítése és fedőlapjai deszkákból és zsindelyekből voltak készítve és így nagyban hozzájárultak a tűz táplálásához. Képtelenség híven lefesteni azt a szörnyű képet, a mely e szomorú nevezetességű napot felejthetetlenül teszi Kolozsvár történetében. Magasra felnyúló lángoszlopok ölelték körül rémesen a tűzoltótornyot, a melynek örhelyén ott állott jajveszékelve az őrszem, kitéve az elkerülhetetlen égés veszélyének. Mellette volt egy lakatos nas is, a ki azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és vakmerő eiszántsággal lefelé rohant az örtorony

gő falépcsőzetén és bár haja

leégték — megmenekült az oda-égéstől. A tűzoltó, miután segítségre nem számíthatott, a mentőkötél segítségével leereszkedett a Bagaméri ház égő fedelére, a hol jelentékeny zuzódásokat szenvedett. A megsérült tűzoltót beszállították a kórházba, a hol sikerült megmenteni az életnek.

A tüzet az egyes kerületekből hozott vízfecskendők segítségével oltották — akkor minden kerületnek volt vízfecskendője — és csak iszonyatos fáradság árán tudták a tüzet lokalizálni. A tűz folyamata alatt történtek feljegyzésre méltó epizódok is. Így például, a midőn Tóthfalussy József hosszú-szappan-utcai házáat igyekeztek a dohánygyári fecskendő alkalmazásával megmenteni, Tóthfalussy vészesen így kiáltott fel:

— Az istenért ég a Magyar-utca, hagyják az én házamat, menjenek oda oltani.

És Tóthfalussy saját maga is elrohant, hogy segítsen megmenteni a Magyar-utcában lakó Olasz Károly városi tanácsos lakóházát...

Szász Gerő református pap emberfeletti erővel ragadta meg a súlyos lisztes zsákokat és vállára véve egymaga szállította ki az utcára, hogy oda ne égjen. Egy katolikus pap egész éjjel huzta a szivárványos kútból a vizet, lankadságot nem ismerő buzgalommal.

De természetesen nem maradhettek el a hiénák sem, akik a szerencsétlenségéből piszkos üzletet csináltak. A míg ugyanis a szegény kárvalloítottak fejüket vesztve azt se tudták, hogy mihez kapjanak, e lelketlen tolvajok a zavarosba halászva felmásztak a padlásra, le a pincébe és kamarákba és onnan minden kézzel fogható értéktárgyat, ruhaneműt és élelmi cikket eloroztak, erőszakkal is. A mit pedig sikerült az utcára kihordva megmenteni, — a tűz martalékául esett.

A pusztító tűz emberéletben nem okozott kárt, mindössze egy szegény öreg asszony, a ki vízfordásból tartotta fenn magát, lett áldozata a veszedelemnek. A megégettől félve elrejtőzött ugyanis özv. Tamásiné a mostani Brassai-utcában levő pincéjébe, a hol aztán megfulladt.

A leégett emberek segélyezésére mindjárt másnap mozgalom indult meg a polgárság körében. Biázini Domokos reggelre rakott szekerekkel szállította a leégett részére a kávé, a süteményt és délre valamennyit ebéddel látta el. Az akkor virágjában lévő iparospenztár mindenik leégett iparosnak 50—50 koronát, a városi tanács pedig 200—300 koronát adományozott, azonkívül országos gyűjtést rendezett és kisebb kölcsönök kiutalásával megadta a leégett polgároknak az első segélyt.

Mindenki sietett a hajléktalanul maradt leégett emberek segélyezésére és

pedig oly általános részvét mellett, hogy a szerencsétlenül járt lakosság csak fele részét érezte az isszonyu csapás súlyának és a jó szívű emberek, közintézetek gyámolítása és saját szívós munkálkodása árán nem sokára kipótolhatta azt a határtalan veszteséget, mely Kolozsvárt 1876. április 22-én érte.

Ma már kiépült teljesen ez a leégett városrész és a hosszú, kurta, görbe és kőfalsori szappan utcák nevüket és alakjukat megváltoztatva eszünkbe juttatják maradandó emlékét Dávid Ferencnek és Brassainak.

Krónika.

A történelem tanítása Kolozsvárt

XVIII. században.

*

A mai iskolai oktatásügy ismert és eléggé el nem ítéhető rendszere, kivált a magyar történelem és iradalom tanításában, — hogy az 1848-iki idöszakon tul eső eseményeket és a legújabb idök szellemi mozgalmait csak kevéssé méltatja figyelemre. Még az egyetemen is uralkodik ez az elv, úgy, hogy az ifjuság éppen a jelen idök szellemi életéről van legkevésbé tájékozva, holott a mostani idök történelmi és irodalmi ismeretére volna legfontosabb szüksége. Modernebb és liberálisabb volt ebben a tekintetben a XVIII. század oktatásügye, mely a tanítás terén az aktuális viszonyok ismertetését erélyesen hangsúlyozta. Az országos levéltár egyik régi aktájában, egy szintén régi és elfeledett kolozsvári piarista professzor, Bolla Márton föltérjesztésében találunk erre vonatkozólag érdekes adatokat.

A világtörténelem sikeres tanítása céljából a királyi főkörmányszék Studiorum fundus-ból (közoktatási alap) évről-évre különböző hírlapokat rendelt meg a kolozsvári liceum részére. Bolla Márton professzor derekasan eleget tett ezen föladatának, csak hogy nehezére esett idök multával a dolog, mikor látta, hogy a megrendelt újságok költségeinek megtérítéséről senki sem akart gondoskodni. 1786 június 9-én kelt latin nyelvű föltérjesztésében, melyet a királyi főkörmányszékhez intézett, összes argumentumait elösorolta és kérte a királyi főkörmányszék sürgös intézkedését. Jejentésében előadta, hogy neki kötelességévé van téve halgatói számára a legújabb történet tanítása, de az újságok megszerzésére a szükséges összeg ki nem utalványoztatott. Csekély tizedéséből két-három legszükségesebb lapot így is járattott, csak hogy ez nem elegendő annak, a ki a világhistóriát alaposan akarja tanítványával megismertetni. Kérelmezte tehát multban tett költségeinek megtérítését, s a jövőre nézve az előirányzott összeg kiutalását, mert *a mai kor történetét — ugymond — könyvekből megtanulni nem lehet, az ifjuságnak pedig tudnia kell, mi történelmi jelenben, nem csak hazánkban és az osztrák örökös tartományokban, hanem más országokban is. Ez általános eseményekből kell*

megismernie a század szellemét s a jelenkor embereinek gondolkodás- és cselekvésmódját, mit a tanár csak a többféle újságok egymással való összehasonlítása által állapíthat meg, s csak ez uton választhatja el a valót és helyest a műveltebb nemzetek törekvései közül.

Bolla professzor felterjesztésére 1786 december 20-án a királyi fő-kormányzók leiratot küldött b. Jozsinczy Sándor liceumi igazgatóhoz és utasította, hogy Bolla Márton kegyesrendi atya és történelemtanár előadásához szükséges újságokat az ötszáz forint iskolai általanyból szerezze be és az eddig fölmerült költségeket nyugta ellenében Bollának fizesse ki. Bolla felterjesztéséből még megtudjuk, hogy másodakül-földi újságokat járattott a fő-kormányzók a történelmi előadások számára a liceumnak. Ime: 1783-84-ben a hamburgi német lapokért fizetett 14 forintot. 1785-ben a brémai újságért 8 forintot. Jáltak ezeken kívül még az ágostai és bécsi újságok, továbbá azok a nevezetes külföldi lapok, melyekhez Bolla hozzáférhetett, 1787 re előjegyzésbe voltak véve, többek között a hamburgi politikai, a hazai tudományos, a bécsi politikai és a jénai tudományos újságok, úgy, hogy a kolozsvári pianista professzor a német sajtó legkiválóbb termékeiből informálhatta tanítványait a világtörténet nevezetes mozzanatairól. Nevét és emlékét a hosszú idő eltemette, pedig tudományára nevezte a XVIII-ik század legkiválóbb magyar emberei közé tartozott, kinek működéséről a fő-kormányzók is elismerte említett leiratában, hogy az ifjúságra nézve „fölvilágosító és páratlanul hasznos” volt.

Marosvásárhely mai ünnepe. A szövetkezett ellenzék a szé- kely fővárosban.

— jan. 8.

Marosvásárhely ma nagy ünnepet ül: falai közé érkezik Apponyi, Kossuth, Zichy, Vázsonyi és még egy csomó vezérférfit. — Történelmi fontosságú nap lesz ez, mert e napon fog gróf Apponyi Albert, mint függetlenségét először szólani a magyar nemzethez. — A rendező-bizottság a következőkben állapította meg a programot:

Régen egy 20 tagú küldöttség utazik a vendégek elé Kocsárdra, hol Szakács Péter tart üdvözlő beszédet. Előzőleg Aranyos-Gyéresen gróf Bethlen Bálint vezet nagyobb küldöttséget a vendégek elé. Fél tizenegy órakor a vasúti állomáson fogadás. Céhek zászlókkal vonulnak ki. A tüzoltó zenekar játszik. Üdvözlő beszédet tart dr. Sárkány Miklós. — Bevonulás a városba. Elöl és a kocsi mellett vonul a 100 tagú bandérium Enyedi Jenő vezetésével, továbbá a vidéki banderisták Kocsárd Károly vezetésével.

Bevonulás után a gyűlés veszi kezdetét. Elnököl Filep Albert királyi tanácsos. Beszédet mondanak Apponyi Albert gróf és az érkezett képviselők. — A gyűlés után a te-embe be nem fért közönség fogja hallani Apponyit, ki az erkélyről fog beszélni a néphez. — Gyűlés után bankett lesz a Transylvániában, László Györgynél és a központ szállodában.

A fél hatkor induló vonathoz a

távozó vendégeket a polgárság kíséri a vasúthoz.

Megjegyezzük, hogy úgy a gyűlésen, mint a banketten hölgyek is részt vesznek.

MULATSÁG.

A mulatságok és a sajtó.

Az újságokat nehéz, sokféle és felelős-ségtejes munkájukban a hivatalos világ, a közélet és társadalom tényezői kész-séggel és előzékenységgel támogatják. S ha azt tekintjük, hogy a sajtó a nyilvánosság organuma, tehát magának a közönségnek is érdeke, hogy a hírszolgá-lata megbízható, hiánytalan legyen, akkor természetesen kell találnunk a nagykö-zönség segítő munkáját, melylyel az új-ságoknak hasznos szolgálatokat tesz.

Mindent azért mondtunk el, hogy a következőkben megértsük a mulatságok rendezőivel azt a feladatot, mely rájuk a sajtóval szemben hárul.

Ime, itt a farsang, egymást érik a fényes vigalmak. Az újságszínalás lázas munká-jában kifáradt riportter összeírja az esté-lyen jelenlevő hölgyek névsorát. Akit ismer, akinek bemozdják a nevét. Mindet azonban nem képes összeírni, mert a hölgyek egy serege táncol, u másik sétál, a harmadik rész a cukrázdában hűsöl. Természetesen az újságba leadott névsor nem teljes. Jönnek aztán másnap, harmad-nap sőt hetednapra is — nem épen udva-rias hangu levelek, hogy mért maradt ki ennek és annak a hölgynek a neve a bál-i referádából?

Hát beszéljünk csak a sajtó kiszolgálásáról. Mert ilyen is van. A nemzeti élet legfőbbeszebb megnyilatkozása: a tör-vényhozás vezet a sajtó megbecsülésében és kiszolgálásában. Ha a parlament nem kicsinyli a sajtót, hát ne akarják kicsi-nyelni a bálrendezőségek se. A hivatalok becsületesen ellátnak közleményeikkel az újságot, mely a maga nyilvánosságával busásan viszonzozza a szíveségeket.

Az újságíróknak tél évadján hatványozott mértékben szaporodik meg a dolga. A politika erősebben hullámoz, a társa-dalmi élet pezsgőbb, a művészet és iro-dalom ilyenkor lép meg szellemi esemé-nyekkel a közönséget, a törvénykezési élet is sok bűnügyet vet fölszínre. Az újságíróknak legkisebb gondja tehát, hogy a bál-i névsorok ki ne maradjanak a lap-ból. Anélkül, hogy a mulatságok társa-dalmi értékéből bármit is levonni akar-nánk, mondhatjuk, hogy a sajtó embereit éppen nem érdekelheti, hogy X. ur, vagy Y. asszony jelen volt-e valamely estélyen, vagy távollétével keltett méltó megdöb-benést. De meg egyébként az újságíró a legnagyobb lelkiismeretesség mellett sem ellenőrizheti kellőképp, hogy az általa összekunyorált bál-i névsor teljes-e? Rö-viden azt akarjuk mondani, hogy a ren-dezőségek — ha sulyt fektetnek a nyi-vánosságra — pontosan állítsák össze a névsorokat s küldjék be a szerkesztő-ségnek.

Elhíhetik a rendező urak, hogy ezzel nem ők tesznek a sajtónak szíveséget. A sajtó szívesége az, hogy a névsorokat közli. Hiszen hely mindig kevés van a lapnál, fontos közlendők mindig akadnak s a névsort nem tekinthetjük laptöltelék-nek. Egyáltalában a modern újság lap-töltelékét nem ismer. A mulatságokról nagyon szívesen írunk, de nem vagyunk követelődzők, ha ezekről, cserébe, friss és pontos értesítéseket kérünk.

Mulatság a jégen. Holnap, farsang első vasárnapján jégünnepélyt ren-deznek a tornakerti jégpályán. A jég-ki-raly fog felvonulni, Karneval her-ceg, miniszterei és jelmez-es udvara kíséretében, hogy aranyos, mennyez-es trónját elfoglalja s Karneval herceget hivatalába beiktassa. A fel-vonulás görögűz mellett, alkonyat-kor fog történni.

Megyei Piknik. A vármegyei tisztviselők e hónap 21-én a vármegye dísztermében házi estélyt tartanak. A kiknek meghívóra van szükségük — forduljanak ez iránt Hankó Ele-mér vármegyei aljegyzőhöz, Csiky József dr. tb. aljegyzőhöz vagy Papp Alajos közigazgatási gyakornokhoz.

Farsangi napló.

Január, 8. Álarcos bál, Torna-Vivoda.
" 8. Jégmulatság, Tornakerti pálya.
" 14. Művészbál, New-York.
" 21. Megyei piknik, Megyeháza.
" 28. Piros kalikó-estély.
Február 4. Tiszti-estély, New-York.
" 11. Városi tisztviselők bálja, Vigadó
" 11. Református diákbál, New-York.
" 18. Birósági piknik, New-York.
" 22. Megyei piknik, Megyeház.
Március 4. Dávid Ferenc-estély, New-York.
" 22. Megyei piknik, Megyeház.

Gazdász-estély. A kolozsmonos-tori gazdasági tanintézet ifjúsága nyitotta meg a farsangi mulatságok naplóját azzal a fényes sikertől tánc-mulatsággal, a melyet tegnap éjjel a New-York szálló földszinti ter-mében rendezett. A mulatság véd-nökei: báró Bánffy Ernő, Gundner Károly birtokos, dr. Szentkirályi Ákos igazgató, Nagy Dezső státus-gondnok és Eröss Géza káptalani jószágigazgató voltak és a főren-dezőkkel: Barna Balázs, Müller Károly és Gécsi Bélával együtte-sen biztosították a bál erkölcsi és anyagi sikerét. Az estély jövedel-mét az intézeti segélyegylet és zászló-alap javára fordítják. A mu-latságon Pongrácz Lajos zenekara játszott és a rendezőség által ki-állított névsor szerint a következő hölgyek vettek részt:

Lázár Ödönné
Lázár Margit
Secosan Lucretia
Nagy Dánielné
Nagy Erzsike
Csiky Rózsika
B. Bakk Lajosné
Szigethi Aranka
Biró Gizike
Réthi Jánosné
Réthi Rózsika
Kovács Irén
Dr. Gerentsér Lászlóné
Sándor Jenőné
Pongrácz Matild
Gajdacs Jenőné
Beöthy Annuska
Szentkirályi Ákosné
Szabó Andrásné
Szabó Mariska
Pollák Gáborné
Pollák Zsuska
Pendl Margit
Özv. Jenőffy Jenőné
Jenőffy Jolán
Jenőffy Teréz
Varga Kálmáné
Özv. Pendl Istvánné
Michl Ignáczné
Tokaji Lászlóné
Deák Ilonka.

Zene.

Növendékek hangverseny. Kouba Pál zenetanár növendékeivel ma (vasárnap) délután a Köponti szál-loda emeleti termében vizsgálati hangversenyt rendez. Szerepelni fog-nak: Biedermann Rezső, Virág Fe-

rus, Székely Mariska, Adorján Ödön, Kouba Paula, Marinka Ilyés, Heigel Ákos, Heigel Carola, Heigel József, Heigel Albert, Heigel Béla, Bieder-mann Piroska, Vincze József, Bie-dermann Ferus, Virág Jancsi, Virág Ernő, Szikszai Gyula, Moldován Jó-zsef, Moldován Árpád. Kezdeté dél-után 3 órakor.

Marteau hangversenye. A „Kolozsvári Zenetársaság” ez uton értesíti a közön-séget, hogy a ma esti Marteau hangver-senyre még fönmaradt csekély számú jegy ma délután 5 óráig a „Korvin Mátyás” r. t. (Deák Ferenc-utca 21. l. emelet) irodá-jában, s azontul a Vigadóban váltható meg.

LEGUJABB.

— A „NAPLO” távirati és telefon-tudósítása. —

Syveton halála.

Budapest, jan. 7. (Saját tud.) Párisból jelentik, hogy Syveton ha-lála miatt a harmadik vizsgálatot befejezték s kiderült, hogy a vá-dak teljesen alaptalanok. A szak-értők egybehangzó véleménye sze-rint a halál oka gázmérgezés.

A választási visszaélések ellen.

Budapest, január 7. (Saját tud.) Az egyesült ellenzék vezérlo-bizott-ságánál, mely tudvalevőleg felhívást ntézett a magyar ügyvédi karhoz, hogy a választási visszaélésekkel szemben a választó polgárokat in-gyen jogsegélyben részesítse, ma számos fővárosi ügyvéd jelentkezett s kijelentették, hogy a választási visszaélések megtorlásában szíve-sen kezére járnak a bizottságnak ingyenesen.

Eltűnt hajók.

Budapest, január 7. (Saját tud.) Hamburgból táviratozzák, hogy két kereskedelmi hajó néhány nap óta nyomtalanul elveszett, valószínűleg vihar pusztította el.

A német kereskedelmi szerző-dés tárgyalása.

Budapest, január 7. (Saját tud.) Berlinből jelentik, hogy a magyar-osztrák és német kereskedelmi szer-ződések ügyében ma megkezdtek az érdemleges tárgyalásokat.

Tisza bucsuzik.

Budapest, jan. 7. (Saj. tud.) Tisza nyílt levélben bucsuzik ugrai választóitól. Sajnálattal jelenti ki, hogy az ugrai vá-lasztást nem fogadhatja el. A budapest-beivárosi kerület je-lölést meghívásának kell en-gednie, mert így azt hiszi, hogy nagyobb szolgálatot tesz a pártnak.

Kijelenti, hogy a nemzetnek e választási harcban kell dön-teni a felett, hogy a parla-mentarizmus tett nélküli áju-lásra kárhóztassék továbbra is, avagy azt óhajtják, hogy egy munkaképes parlamentarizmus lépjen életbe.

Halálos szerencsétlenség színelőadás alatt.

Budapest, január 7. (Saját tud.) Londonból táviratozzák: Az új kolosszeumban tegnap este forgatható színpadon lóversenyt mutattak be. Az előadás alatt egy színész lovával együtt lezuhant a zenekarba. A színész súlyos sebeiben még a szerencsétlenség helyén meghalt. A közönség soraiban óriási izgalom támadt, a nézők eszeveszetten menekültek a kijárat felé, miközben számosan súlyosan megsebesültek.

Andrássy — Tisza ellen.

Budapest, jan. 7. (Saj. tud.) Andrássy Gyula gróf a belvárosi kerületben elfogadta a jelölést és így gróf Tisza Istvánnak kemény harcra nyílik kilátása.

Szociálista képviselőjelöltek.

Budapest, jan. 7. (Saj. tud.) A magyarországi szociáldemokrata párt intéző bizottsága elhatározta, hogy 106 választókerületben állít jelöltet.

A határidőbizlet.

Budapest, jan. 7. (Saját tudósítónktól.) Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngé. Lanyha irányzat mellett 8,000 métermázsza került forgalomba 10—20 fillérrel olcsóbb áron. Egyéb gabnanemek közül rozs 10 fillérrel olcsóbb. Idő derült.

Jegyzetelt déli 1 óráig, d. u. 4 1/2 ó.		
Buza apr.-ra	19.80—82	19.88—90
" okt.-re	17.32—34	17.34—36
Rozs apr.-ra	15.50—52	15.56—58
" okt.-ra	14.06—08	—
Zab apr.-ra	14.12—14	14.12—14
" okt.-ra	12.20—24	—
Tengeri máj.	14.88—90	15.02—04
Repce aug.-ra	22.40—60	—

NAPLÓ.

— Hírek. —

A király kezevonása Kolozsvárt.

*

Multkor már közöltük az országgyűlést február 15-ikére összehívó királyi levelet, mely tegnapelőtt Kolozsvár városához érkezett. — E helyütt érdekesnek találjuk, hogy annak külső kiállítását is ismertessük. A szép nagy okirat, mely az iktatóból mint történelmi okmány, egyenesen a levéltárba kerül, erős, kemény merített papíron levélalakban összehajtva érkezett a következő címmel:

„A szabad királyi város közönségének, kedvelt Híveinknek, hivatalból, Kolozsvár.”

Rajta van a király nagy fehér pecsétje, körülbelül akkora, mint egy zsemlyének kerülete; a pecsét természetesen Magyarország anyagi címe. Belül gyönyörűen stilizált, nyomtatott betűkkel van a szöveg, a dátum alatt balra a király sajátkezű kezevonása, két irdoi antracín tintával. Meglepő az

agg uralkodó kezének biztonsága, amint nevének aláírásánál a tollat vezette. Sehol egy apró zökkenés, élesen határozottak a betűk s egészen fiatalos a névnek alakanyarítása is. Az okmány jobbsarkában, lent húzódik meg a miniszterelnöki ellenjegyzés.

A miniszterelnök minden okmányt ibolyaszínű tintával ír alá s itt is lilaszínű az aláírása.

Nincs több haboskává,

azaz:
mégis van.

— Saját tudósítónktól. —

A rendőrség, mint erről már hírt adtunk, eltöltötte a kávéházakban és cukrázdákban a tejsab kiszolgálását és a tejszínnek a tészta készítésénél való felhasználását. Erre az intézkedésre a városban uralkodó tifuszjárvány szolgáltatott okot, mert a nyers tej telve van tifusz-bacilusokkal. Amde a rendőrség megfedkezett arról, hogy a tejfel szintén nyers tejből készül s hogy ennek élvezése éppen olyan veszedelmeket rejt magában, mint a tiltott hab és tejszín. Az összes vendéglői üzletekben, de különösen a kisebb helyiségekben rendes szokás az, hogy a tálaláskor a nyers tejből készült tejfelt az egyes ételekre reáöntik s így természetesen a tejsab levő bacillusok mégis csak az emberbe jutnak.

A rendőrség intézkedésének hiányos volta teljesen illuzoriussá is teszi azt. Mert a bacillusoknak elvégre is mindegy akár a tejsab, akár a tejfelben uszkálnak s a tifusz sem válogatja meg áldozatait a színt, hogy az emberek kávéval habbal, vagy jó tejjel tölött káposztát esznek-e? Ha tehát a rendelettel tényleg ostromnyit akarnak elérni, helyénvaló lesz azt a tejfelre is haladéktalanul kiterjeszteni s az ellenőrzésről is gondoskodni. Mert a tifusznak elvégre mindegy, ha nincs is hab, de van tejfel. !

* Dessewffy Aurél gr.

Désen. Désről jelenti tudósítónk: gróf Dessewffy Aurél, az ismert nevű mánás, a Magyar Országos Gazdaszövetség elnöke, az országos hírvé agrárius, ki tudvalevőleg a dissidens csoport tagja, Désen fel fog lépni a kormánypart jelöltjével: báró Dániel Tiborral szemben. Dessewffy gróf annyira erős ellenfél s megválasztásában oly nagyon biznak, hogy báró Dániel a jelöltségtől valószínűleg vissza fog lépni.

* Városi közgyűlés. Kolozsvár városi törvényhatósági bizottsága holnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart a városház nagytermében, a melyen kihirdetni fogják az új országgyűlés egybehívására vonatkozó királyi leiratot és összehívják a központi választmányt, mely a választásokat előkészíti. Ugyancsak holnap délután ülésezik a város közigazgatási bizottsága is, a hol folyó ügyeket fognak elintézni.

* Mozgósítás a választásokra. Az új képviselőválasztások kiírásával elrendelik a hivatalos előkészületeket is a nehéz téli napokra. Fontos kelléke a magyar alkotmányos küzdelmeknek a katonai asszisztencia, hogy a rend fenntartassék. Az idén különösen izgatottak a kedélyek, a politika terén nehéz harcot kell

megvívni s kettőzött szükség van mindenütt a katonaságra. Mint értesülünk, a honvédelmi miniszter már megtegte a kellő intézkedéseket a katonaság kirendelésére. Valóságos mozgósítást rendelt el a honvédelmi miniszter, illetve a hadügyi kormány. A gyalogos és lovas ezredeknek csaknem valamennyijét kivezenylik a választásokhoz, még pedig azzal az elvel, hogy teljesen idegen helyeken tartsák fenn a karhatalmat. Így az osztrák dragonyos ezredek behozzák Magyarországra s az egyes csapattesteket külön-külön szórják el a választási napokra. Hogy miért követi a kormány ezt a szokatlan, a katonaságra fátárságos s a kincstárra nagyon költséges módot, azt sokféle képen lehetne kommentálni, de azt hisszük, hogy az igazi indoka ennek az intézkedésnek az, hogy a választásokon buzgón fogják működtetni a lovassági kardot és a Mannlichereket, amit az illető választókerületekben állomásozó csapatokkal nem igen lehetne elérni.

* Egy arckép leleplezése. Tegnap délelőtt nagy ünnepe volt a kolozsvári Mária Valéria nevet viselő leányárvaháznak Bulyovszky Lillát, a nagy művésznőt mint alapítót ünnepezték meg egy arckép leleplezésével, a melyet az árvaházban, a munkateremben helyeztek el. Bulyovszkykné ugyanis az árvaház részére tizenkétezer korona alapítványt tett le, a melynek kamataiból hat árva leány jut ellátáshoz. Bulyovszky Lilla érdemeit Nagy Lajos unitárius teológiai tanár ismertette és azután egyik serdültebb árva leány köszönte meg a nemesszívű kolozsvári honleány arcképét az egyesület női választmányának, a melynek tagjai közül jelen voltak: Szász Domokosné elnök, br. Wesselényi Istvánné, Gyulay Lászlóné, Kiss Sándorné, Szavcsina Gézné, Gálly Sándorné, dr. Török Istvánné, Zsákó Istvánné, Gyulay Árpádné, Parádi Kálmánné és még igen sokan.

* Tovább az egyetemen. Azok közül a bizonyos „ismeretlenek” közül, a kik az egyetemen és az egyetemi körben téli kabátokat emeltek el, egy ruhátolvajt elfogott végre a rendőrség. Sajnálattal adjuk a hírt közre, hogy az illető nem valami idegen helyről ide került rovott multu betörő, hanem — egy kolozsvári előkelő születésű joghallgató. Nem akarjuk megnevezni, mert azt hisszük, hogy erre a lépésre a szerencsétlen életviszonyok kényszerítették és tettét meggondolatlanságból követte el. Csak mint egy szomorú jelenséget óhajjuk megörökíteni ez esetet az egyetem történetében, a melynek emlékjárára ez a szerencsétlen egyetemi polgár aligha fog irni erkölcsi jelmondatokat és jogi distinkciókat a jövő ifjuságnak. A tolvajt különben mint-hogy ittas volt — az őrszobába helyezték el.

* Martinuzzi-émlék. Désről írják: Erdély aranykorának legnagyobb magyar diplomatája Martinuzzi bibornok volt, ki e vármegye területén Szamosújvár várának alapját vetette meg s történelmi hagyomány, hogy a Wass grófok őseinek egyike volt az, ki később alvinci kastélyában tényleg bekövetkezett gonosz merénylőtől egy ízben a biboros államférfiu életét épp a szamosmelléki új várban megmentette.

Ily jelentős történelmi reminiscenciák mellán azon gondolatra vezetnek, mely lélekemelő lenne s mennyire kifejezésre juttatná a letűnt századok után az utónemzedék elismerését ép most, a vár történetével szintén összefüggő Rákóczi-émlékek felújításakor, ha a szamosújvári vár alapítója: Martinuzzi bibornok emlékezete is a küszöbön álló nagy nemzetérténelmi ünnepek kapcsán legalább egy művészi alkotás meliszobornak a szomszédváros alkalmos pontján leendő felállítását e megyében maradándó megörökítést nyerhetne. Nem lenne talán ép alaptalan a remény, hogy egy ily kisebb műemléknek például a vár területéhez oly közeli főgimnázium előtti felállítása állami (nevezetesen kultuszminiszteri), — avagy részben királyi támogatás mellett elérhető leend, sőt a magas püspöki kar részéről is támogatatlának.

* Rejtélyes csomag. Tegnap este a vasuti pályaudvar inspekción rendőrőrmestere a pályatesten egy nagyobb faladát talált, amely külsejéről ítélve nem vasuti küldemény. A csomagban vasszerszámokat, olajfestéket és higanyt találtak. Valami komplikált instrumentum alkatrészei lehetnek ezek, amiről még nem tudták kideríteni, hogy micsoda. Nem sokára inkább tréfás, mint komoly formában az a hír terjedt el a pályaudvarban, hogy pokolgépet vagy pénzhamisító masinát találtak a sinek között. A rendőrség most azt keresi, hogy ki vesztette el ezt a rejtélyes csomagot. Ha tiszta a káros lelkiismerete, úgy bizonyára jelentkezik a fog, addig is óvatosan kerülgessen a talált jószágot.

* Az „ex-lex“-re vonatkozó elvi jelentőségű határozatok. A közigazgatási bíróság az „ex-lex“-re vonatkozó elvi jelentőségű határozatokat hozta: 1. Az ex-lex alatti bélyegrovídités miatt felemelt illeték nem követelhető. — 2. Az ex-lex alatti kézbesített fizetési meghagyásokra vonatkozólag, az 1896. évi XXVI. t.-c. 31. §-ában megállapított 8 napi határidő nem a fizetési meghagyás kézbesítésétől, hanem az 1904. évi IV. t.-c. életbeléptétől (1904. évi március hó 30) számít. — 3. Az ex-lex előtt esedékessé vált illeték után a késedelmi kamat az ex-lex időtartamára is jár. — 4. Azok után az illetékek után, a melyekre nézve a fizetési meghagyások az ex-lex alatt kézbesítettek, csakis az 1904. évi április hó 29-étől kezdve jár a törvényes késedelmi kamat. — 5. Jegyző az ex-lex alatt is köteles a marhaleveleken levő bélyeget átírni, különben jogosan sujtható bírsággal. — 6. Az illetékkezeltési törvényben megállapított felebezési határidők az ex-lex alatt is kötelesek.

* Rendőri krónika. — Verekedő legények. Tegnapelőtt Nagy Sándor külvárosi legényt a szamosközi utcában orozva megtámadta négy rossz embere, névszerint Kálmán József, ifj. Szilágyi István, Kujbusz Ferencz és Bangur László. Ásókkal és kapokkal addig verték, a mig összesett. A sebesültet a mentők ápolás alá vették. A rendőrség a tettesek ellen megindította a bünyügyi vizsgálatot. — Betörők a Házsongárdban. Tegnap éjjel betörték dr. Kolozsvári Sándor egyetemi tanár majális-utcai lakásába és onnan tizenhét kappant elvitték. Azután Duzsárdi István megyei állat-

orvosnál tették tiszteletüket, a honnan négy tyukot és egy kappant szállítottak el. Ugy látszik gyakorlott tolvajok voltak és nem féltek a bekövetkező kellemetlen esélyektől, mert a műtétet tovább folytatták. Lementek ugyanis a pincébe és álkulcsal kinyitva tizenhárom véka almát vittek el. Majd felmásztak a padlásra és ottan a ruhane-műek között a nekik tetszőbbet kiválogatták és ismeretlen helyre elemelték. — *Hazatoncolt tolvaj.* Szatmári Istvánt, a kit a rendőrség, mert egy külvárosi legénytől 160 koronát ellopott, — legtartóztatta és kihallgatás után hazatoncoltatta illetőségi helyére, Székre. — *Szenatolvaj a szent György-hegyen.* Tordai Samu dúsgazdag kolozsvári gazdtól ismeretlen tolvaj egy boglya szénát lopott el a szent György-hegyről, a hol Tordai szénáját tartotta. A rendőrség a szenatolvaj ellen megindította a nyomozatot. — *Razzia.* Tegnap este a rendőrbiztosok város gyanusabb helyein razzia-tartottak és összesen hat hely és foglalkozás nélküli egyént állítottak elő, a kiket egyelőre a dolgozóházban helyezték el.

* **Hogy irnak vidéken.** A Dési Hírlap című kormánypartí ujságban találjuk az alábbi kis bökverset, a mely a szerkesztő kiváló szerénységét, s a költő színes tehetségét demonstrálja:

C S A R N O K.

Ujévi üdvözet.

Dr. Gróf Wass Györgyre, a Dési Hírlap szerkesztőjére.

Gróf Wass György, te haladj és élj
ezeréves hazánknak
Mert akkor mindig legdicsebb élet-
tet éltél.

A munkás jelened, nagy tért nyit a
te jövődre,
Látni fogunk téged a honatyák kö-
zepett,

Nagyra törő szellem, vonz és ragad
és visz előre
És nagyokat tenni ösztönöz és s
napodon

Boldog új esztendő-t kívánni régi
szokásunk
És e régi szokást megteszem én
örömet

Kozma Döme.

* **Országos vásár Kolozsvárt.** Tegnap kezdődött el Kolozsvárt a téli vásár, a melyet tekintettel a románok karácsonyi ünnepére, nagyon lanyha érdeklődés kísért. Ma és holnap baromvásár lesz, holnapután pedig kirakodó vásárt tartanak.

SZINHÁZ

Kik távoznak?

*

Virágvasárnapján új rezsím köszönt be a kolozsvári Nemzeti Színházba. A mostani társulat nagy része az apostolok oszlásához hasonlólag: ki erre, ki arra megy. A legtöbbnek azonban még nincs szerződése, — de ami késik, nem mulik. Már megírtuk, hogy kik maradnak itt a tagok közül, s most azokról adunk hírt, akik eltávoznak. A mostani társulat erői közül végleg megválnak: P. Lukács Juliska, — aki különben már Debrecenbe szerződött, — Tibor Lori és Károlyi Leontin primadonnák, Fehér Olga énekesnő, Gál Janka; a férfiak közül Kassai Károly, a ki a budapesti Népszínházhoz szerződött, Szakács Andor jel-

lem színész, a ki Debrecenbe megy, Székely Gyula baritonista, a ki Nagyváradra távozik, továbbá Dezséri Gyula, Szegő Endre, Kalmár tenorista, Bérczi és Vámos bonvivánok, végül Hajnal komikus.

A peleskei nótárius-t adják ma vasárnap délután. A czimszerepet játszó Szentgyörgyi mellett csaknem az egész személyzet közreműködik az előadáson.

A falu rossza. Tóth Ede népszín-műve ma vasárnap este kerül színre.

Szókimondó asszonyság. Sardou színműve hétfőn kerül színre,

Az emigráns. Kemechy Jenő új színműve, Az emigráns. lesz a jövő hét ujdonsága.

Forgószél kisasszony. a rég nem adott énekes bohózat kerül színre kedden.

Sakspehre estéje lesz a színháznak szombaton III. Richárd színrehozatalával. Szakács fogja játszani a czimszerepet.

Ifjusági előadás lesz e hó 15-én vasárnap délután Göthe drámai költeményének, a Faustnak előadásával.

Heti műsor.

Hétfő: Szókimondó asszonyság.

Kedd: Forgószél kisasszony.

Szerda: Az emigráns, 1-ör.

Csütörtök: Az emigráns.

Péntek: Az emigráns.

Szombat: III. Richard.

Vasárnap d. u. Faust.

Vasárnap este: Goldstein Számi.

KANDALLÓ MELLETT.

Vágy.

Nincs, nincs-e hát, ki rólam
Csak egy kis dalt is zengne?
Egy kis dal hozzám írva
Mily drága lenne!

Nem tép le soha, senki
Egy kis virágot nékem?
Óh, hogy a keblembé zárnám
Elrejtve mélyen!

Gyöngéd szavakat felém
Nem hoz a kósza szellő,
A nap, ha száll s helyébe
Az este eljő?

Nem száll soha az égről
Egy csillag se a földre,
Feledve mindent, hogy őt
Nézném örökre!?

Szilágyi Géza.

Apró hírek a nagy világból.

Németország nagyobb városai-ban a születések száma évről-évre apad, leginkább pedig Berlin, Charlottenburg és Greifeld városokban.

Norvégia államkormányása elhatározta, hogy a jövő évben új ekspedíciót küld az északi sark kikutatására a Fram hajóval. Az ekspedíció feje Ottó Sverdrup híres északsarki utazó, tengerészkapitány lesz.

Az ember érverése a beszéd izgalmától rendes érverése számának négyszeresére emelkedik.

A koreai leányokat 7 éven felül nem tanítják iskolákban, hanem nevelők tanítják otthon.

Japánban Nagasakiban a terhet hordó lovak számból készült patkót hordanak.

Anglia és Irország halásza az év

első hat hónapján 21, 121, 420 dollárt kerestek.

Az egyesült államokban 60.000 vízi malom dolgozik, melyek összesen 1,300.000 lóerőt képviselnek, azaz az összes felhasznált lóerőnek körülbelül egyharmadát New Englandban ebből a számból 25 ezer lóerőt használnak 2000 malomban.

A leggyorsabb kezű gépirőné Trentonban, N. J. a bíróságnál van alkalmazva. Hat és fél óra alatt 21.029 szót irt írógépen egyetlen hiba nélkül. A leirt szöveg 57 és fél nyomtatott oldalt tett ki.

Amerikai újságírók állítják, hogy San Franciskóban a kínai nő-kereskedés nagyban kezd föllendülni. Állítják, hogy a bevándorlási hivatalnokok vannak megvesztegetve s egy-egy kínai nőnek becsempészése 1000 dollárjába kerül a nőkereskedőnek.

Angliának ipariskoláiban 12.520 fiu és 4059 leány tanul.

Gyümölcskereskedők 30 millió dollárt fizettek a Rocky Ford-féle dinnyéért Californiában, mióta az divatba jött.

A nép számához képest a legkevesebb lakóház van Spanyol és Olaszországban, míg Uruguay és Argentína köztársaságban van a legtöbb.

Az Egyesült Államok népiskoláiba évenként 16 millió tanuló jár, míg a vasárnapi iskolákban 13 millió gyerek tanul.

A washingtoni szabadalmi hivatalban 1790-ben vette ki az első nő szabadalmi levelét.

Cubának partvidéke egyike a világ termő földjeinek. Egészen közönséges azon a tájon olyan káposztafej, melynek súlya 20 font. Répaneműeket a földre való elvetés után 14—18 nap múlva piacra lehet vinni. Gabonaneműeket háromszor avatnak egy esztendőben, míg édes krumpli egész esztendőben terem.

Sveicz határán közel van már a befejezéshez a Simplon alagut. Az alagut furrásánál 165,900 font dinamitot használtak, és 1,530.000 dinamit lövést tettek.

A feszes uniformis.

Du Montet cárnő megírta érdekes emlékiratait, melynek az 1785—1866. terjedelmes időközt ölelik föl. A szerző sokat megfordult a bécsi udvari körökben és a társaságból való rajzai, különösen a kongresszus idejéből, nagyon lebilincselők. Egyebek közt a következő kedves anekdotát beszéli el: Károly főherceg állítólag szerelmes volt Katalin orosz nagyhercegnőbe, Oldenburg herceg özvegyébe, el is akarta venni, de szíve hölgye a württembergi trónörökösöz vonzódott. A kongresszus alkalmával rendezett számos vigalmak egyikén Hardegg gróf tábornok egy levelet talált, mely nem volt ugyan aláírva, de csintalan tartalmáról és a Károly főhercegre tett gonosz megjegyzésekből

egészen nyilvánvaló volt, hogy Katalin nagyhercegnőtől való. A tábornok nem tudta mitévő legyen, — de végre is legokosabbnak találta, ha a nagyhercegnőnek adja át a levelet. Jelentkezett nála kihallgatásra, de mikor szemben állt a fejedelmi hölgygel, a legkínosabb zavarba jöttek mind a ketten, mert a gróf, hogy el ne vesztse a becses írást, feszes uniformisa alá dugta, s nem tudta kihálászni belőle. A nagyhercegnő mindenáron látni akarta a levelet s a gróf kénytelen volt letenni keztyűjét, kardját és kigombolni végesvéig átilláját.

Ebben a helyzetben érte Sándor császár, a ki hirtelen lépett be a szobába s nem tudta mire magyarázni, mit akarhat a félig levetkezett, verejtékben uszó generális az ő hugánál. A szerencsétlen gróf mindjobban megzavarodott a cár haragos pillantásától, míg a nagyhercegnő harsányan föl kacagott a kómikus helyzet láttára.

Mialatt aztán a tábornok rendbe szedte magát, Katalin megmagyarázta a dolgot; a cár összeszidta viháztatlanságáért s hallgatást parancsolt Hardeggnek. A gróf meg is fogadta a szigorú parancsot és csak 1819-ben beszélte el ezt a kis esetet, mikor Katalin, Württemberg királynéja meghalt.

Törvénykezés.

Modern büntevők.

Annak, hogy a rendőrség, igen gyakran nem bírja kinyomozni, a törvény pedig megbüntetni a gonosztevőket egyik legfőbb oka az, hogy a büntetés formája megváltozott. Hajdanta vad és brutális volt, ma pedig furfangos és raffinált; az erőszakot fölváltotta a ravaszság s a modern büntető nem annyira az izmai erejével, mint inkább az agyával dolgozik. S ez roppant előny. Nekünk még ma is olyan előítéleteink vannak a gonosztevőkről, mint körülbelül az örültekről. A közönség általában az örültségnek két fajtáját, típusát tudja elképzelni: vagy a dühöngő, vagy a hülye örületet. Az a felfogás, hogy az olyan ember, aki logikusan beszél és okoskodik és semmiféle rendellenes dolgot nem mivel, — mindazonáltal mégis örült lehesse: sehogy se fér a közönség fejébe. Holott pedig tudjuk, hogy a dühöngő és a hülye örültek fajtája a legtrikább s az elmebajok tüneteinek néha oly homályosak és alig észrevehetőek, hogy gyakran sokkal könnyebb megoldani a legnehezebb matematikai föladványt is, mint teljes határozottsággal megállapítani, hogy ez vagy amaz az ember örült. S az elmeorvosok megmosolyogják Kantnak azt a naiv tételét, hogy: mivel az örültség az elme betegsége, csakis a filozófusok dönthetik el, hogy valaki örült-e vagy se.

Körülbelül ugyanígy van a közönség a gonosztevőkkel is. Általában két típusát szokták megkülönböztetni a gonosztevőknek: a tolvajt és a rablógyilkost. Rabolni, betörni, lopni

és ölni, gyilkolni: ez az a két főkatégória, melybe a közönség a bűntevőket rendesen sorozni szokta; s külön ismertető jegyül hozzágondolja még, hogy ezek a bűntevők mindig toprongyosak s az arcukról leri a gázság. — Azt felelhetik erre — és ez igaz is, — hogy mindnyájan tudjuk, hogy ez általánosan ismert bűntevők mellett vannak mások is, az uri gonosztevők, akik az előkelő társaságban élnek, elegánsan öltözködnek és másképp lopnak, mint a betörők, a rablógyilkosok és a zsebtolvajok. De ezt, hogy úgy mondjam, csak elvont értelemben tudjuk s a gyakorlati életben szinte eszünkbe se jut. Az elegánsan öltözött embertől nem félünk, mivel ösztönszerűen meg szoktuk azt a gondolatot, hogy a ki művelt és gazdag, rendesen becsületes is. — A közönség, a közmondás ellenére, még mindig azt hiszi, hogy a ruha teszi az embert; s ez annyira így van, hogy valahányszor egy-egy ur kerül a vádoltak padjára, mindig általános a megütközés és nagy a szenzáció, mint rendesen, ha ritka vagy szokatlan dolgot látunk.

A dolognak ez az állapota — ami könnyen érthető — elősegíti azt, hogy ezek a modern bűntevők megmeneküljenek a büntetéstől, mivel a bizalom, amelyet élveznek, elhárítja róluk a gyanút, vagy legalább is késlelteti a gyanu fölébredését. Hozzátehetjük még, hogy mivel gonosz tetteikben nem az izmoké, hanem az agyé a főszerep, nem éppen könnyű furfangos büntényeiknek a nyomára jönni.

Az olasz briganti, aki a földbirtokosokat rászorította, hogy évi díjat fizessenek neki, amiért kiméli életüket és javaikat, a szerződés magaslátára emelte a büntényt, adóndszert csinált a rablásból; s ebben a csodálatos átalakulásban nem is tudjuk, hogy mit bámuljunk jobban: a briganti vakmerő furfangját, vagy áldozatainak a gyáva erkölcs-telenségét. De hát . . . a sárga keztyűs brigantik nem ugyanezt cselekszik-e? A képviselő vagy az újságíró, aki elmegy a bankigazgatóhoz és pénzt kap tőle, hogy hallgasson valamely visszaélésről, vagy támogatson valami csalárd vállalatot: nem ugyanezt cselekszi-e, csak más formában. amit a briganti a pusztákon?

Tagadhatatlan, hogy a pénzügyi és politikai világ büntetési csak a rablás és fosztogatás szelidebb formái: vagyis, más szóval, a rablás is, mint az emberi tevékenység minden nyilatkozása, alája van vetve a haladás és fejlődés törvényeinek. A küzdelem régi eszközei veszendőben

vannak, s már újak támadtak helyettük. A veteránok közelednek a sirhoz, de már itt vannak a rekruták, — még pedig új taktikával és jobb fegyverekkel. Odalent, Sziciliában, a rongyos és éhes briganti még kockára teszi életét, hogy pár száz lírát zsarolhasson a gazdag földesúrtól: — de Rómában már sokkal egyszerűbb a dolog. Például elég ellopni valami előkelő hölgynek a kompromittáló leveleit, és aztán megfenyegetni őt, hogy a levelek a férj kezébe kerülnek, ha ennyi és ennyi ezer lírát nem fizet értük: — s az üzlet rendben van. Hasonlóképpen, az utonállás nehéz és veszedelmes mestersége helyett, elegendő a rablásnak az a sokkal kényelmesebb és veszélytelenebb módja, hogy például hamis hírt sürgönyözzünk a börtönről, s a míg a pánik tart, ezeket veszünk ki a felebarátunk zsebéből. Nem hiába vagyunk modern emberek: valami hasznát csak kell vennünk a telegrafálásnak is! . . .

A legmeglepőbb pedig mindebben az, hogy ez a modern erkölcstelenség és büntetés a legelterjedtebb, vagy mondjuk, leggyakoribb épen a legfelsőbb társadalmi osztályokban és a politikai világban. Élesen látó szociológusok, aminők például Maudsley és Buckle, már régen megírták ugyan, hogy az elmebeli tehetség gyakran fordított arányban van az erkölcsiséggel s hogy az igazi politikai ritkán lehet tisztességes és becsületes férfi, de azért mégis megdöbbentő jele az időknek, hogy épen azok a körök és társadalmi osztályok a legerkölcstelenebbek, a melyeknek jó példával kellene elől járniok a közönség előtt. — Valamikor lord Brougham ezt írta: — „A mérséklet, a becsületesség, az önzetlen felebaráti szeretet, a közjó előbbretétele minden magánérdeknél, ami csak kivételes, sőt lehetetlen erény az udvarok levegőjében, a demokrácia földjében, mint természetes talajban, magától nő és fejlődik.“ A nemes lord és vele sokan és sokáig azt hitték, hogy a politikai szabadsággal együtt fölvirradt a politikai erkölcsök hajnala is. Bizonyos, hogy némi haladás tapasztalható; de, hogy őszinték legyünk és nevén nevezzük a gyermekeket: ez a haladás inkább csak átalakulás.

Kétségtelen, hogy a polgároknak ma már nem kell félteniök az életüket, mint hajdan, mikor az uralgó névben a szeretője vagy a gyóntatója zsarnokoskodott; bizonyos az is, hogy ma már nincsenek kegyenc-miniszterek, akik önkényes elfogatásokkal, számkivetéssel és ha-

lálós ítéletekkel kormányoznak: de vajjon leázozott-e a protekció, az igazságtalanság és a politikai büntetés napja?

Igaz, hogy azokat, a kiktől fél a kormány, ma már nem zárják ok nélkül a várak penészes börtöneibe; — de nem pazarolják-e a pénzt — az adózó polgárok filléreit — — csak azért, hogy képviselőkké meg ne választassanak? Igaz, hogy ma már se fenyegetéssel, se szigorú büntetésekkel nem hallgatatták el és nem szorították rabszolgai engedelmességre a népet: de vajjon nem csalják-e meg, nem vezetik-e tévútra a sajtó, a bérenc sajtó ravaszkéivel? S vajjon miben különböznek a tollnak e zsoldosai azoktól a kalandor-csapatoktól, a melyeknek se hitük, se hazájuk, se politikai meggyőződésük nem volt, hanem ahhoz esatlakoztak, aki jobban fizetett s azt is elárulták, mi helyt a hatalma ingadozott, vagy jött más valaki, a ki többet ígért? . . .

Ime tehát a haladás: a vér helyett a pénz, a zsarnokság helyett a vesztegetés. Bizonyos, hogy humánusabbak és józanabbak lettünk!

Jdegenek naplója.

Kik érkeztek tegnap Kolozsvárra?

Központi-szálloda. Kertész Sámuel főszolgabíró Bánffyhungad, Talcione Gyula főhadnagy Zombor, Kiss Károly bankhivatalnok Deés, Hartman Mór kereskedő Szamosújvár, Mezey Izidor kereskedő Nagyvárád, Hofbauer Gábor hajógépész Temesvár, Esztégár Gerő birtokos Szamosújvár, Hötte Rudolf utazó Bécs, Szilárd Ferencz utazó Budapest, Wészter Gáspár kereskedő Bécs.

New-York szálloda. Br. Inczedy Ádám birtokos Kolozsvár, Nagy Ferencz gazdatiszt Pénzeskut, Tausz Mór ügynök Budapest, Takody Viktor né p. ú. igazgatóné Torda, Mikle Demeter birtokos Kérő, Dr. Chirila János ügyvédjelölt Déva, Bartha Miksa tisztartó Feketepuszta, Seiger Gottlieb kereskedő Déva, Dr. Schulcz Károly ügyvédjelölt Sz.-Nánás, Bíró István birtokos Monostorszeg, Kovrig Albert birtokos Déva, Neufeld S. kereskedő Munkács, Weisz Mór kereskedő Budapest, Hofer Aladár vezértitkár Budapest, Gámán Károly hivatalnok Torda, Kerekes Sándor jogszigorló Debreczen, Becker Henrik vállalkozó Csucsá, Becker Dávid vállalkozó Petrozsény, Gürsch Albert es. és k. hadnagy Brassó, Brunner Samu kereskedő Kolozsvár, Herczog Dezső keresked. utazó Budapest.

Pannonia (Feszli) szálloda. Ormos Arnold utazó Budapest, Weinberger Sándor utazó Budapest, Gróf Teieki József Fehér-Szék, Neifeld Mór utazó Budapest, Szentiványi Gyula

földbirtokos Farnos, Korácskir A. utazó Bécs, Béres Gábor Budapest, Szalay Mór utazó Budapest, Csánádi Török Gerő ügynök Budapest, Szenkoveky Emánuel Köménystuthe, Schulheis Mihály kereskedő Budapest, Neivirt Ignác utazó Bécs, Sikány Andor építész Szeged.

Biásini szálloda. Róth Mór kereskedő Szatmár, özv. Gajzágóné magánzónó Alsóóra, Dr. Rosenbaum Pál körorvos Sz.-Udvarhely, Szabó Jenő gazdasági tanító Kolozs, Anton Pakina vállalkozó Lusenpik.

NYILTTÉR

1905. január hó 8-án (vasárnap)

a Vigado termében

MARTEAU

világhírű hegedű-művész

egyetlen hangversenye.

Műsor:

1. Bach, Chaconne
2. Mozart, Es dur verseny. Allegro. Moderato. Un poco adagio. Rondo. Allegretto.
3. Bruch, G. moll verseny. Allegro. Moderato. Adagio. Finale.
4. a) Godard, Adagio qathetique.
b) Wieniawsky, Tarantelle G. moll.

A zongora kíséretet Stephanidesz Károly karmester ur volt szives elvállalni.

Körszék 8 kor. Számozott-hely 5 kor. Karzati üőhely 3 kor. Páholy 12 korona.

Jegyek Lepage Lajos és Neumann M. főtéri üzletében kaphatók.

Reggelig nyitva.

A **Jókai** kávéházban Jókai-u. 4. sz. a farsangi idény alatt naponta, éjjel után

friss korhelyleves és valódi szepesi tormás virsli.

Mulató közönség találkozó helye

Heimann Sándor kávész.

Reggelig nyitva.

ŐSZI ALBERT

ékszer és óra nagy-raktára, Kolozsvárt, Wesselényi M.-u. 2. nagy választék ezüst árukba. — Javítások felvállaltatnak.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Wesselényi Miklós-utca 13. szám alatt, a mai követelményeknek megfelelően berendezett

≡ vízvezeték-szerelő üzlet ≡

nyitottam. Elvállalom: fürdőszobák, szagtalan klotzetek és közkutak szivattyú-felszerelését, melyeknek pontos javításáért felelősséget vállalok.

Szakmát 20 éven keresztül Budapesten, mint önálló szerelő folytattam és Kolozsvárt 8 évig nagyobb vállalatoknál dolgoztam.

Mindenemü munkákat saját magam végzek, ugyszintén mindenemü légszesz- és villanycsengő-felszerelést és javítását pontosan és legjutányosabb árban.

==== Egy évi jókarban tartásért: =====

1 clozett után . 6 korona	1 földalatti fölzáró föcsp
1 kagyló után . 3 korona	után 8 korona
1 közkut után . 5 korona	1 fürdő után . 8 korona

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik

Szücs János,
vízvezeték-szerelő vállalkozó.

REGÉNY.

A két vérfolt története.

Bünygi elbeszélés.

Irta: A. Conan Doyle.

13

— Szerencsétlenségemre, asszonyom nem volt más választásom. Megbizattam, hogy fedezem föl ezt a mérhetlen fontosságú iratot. Azért kérem kell önt, asszonyom, legyen oly szives és adja át nekem.

A hölgy talpra ugrott, a szín el-tűnt egy pillanat alatt szép arcáról. Szeme üveges lett — megtántorodott — azt hittem elájul. Azután nagy erőfeszítéssel összeszedte magát és a legnagyobb meglepetés és indignáció elűzött minden más kifejezést arcából.

— Ön, ön megsért engem, Holmes ur.

— Hagyja el asszonyom, ez hasz-talan. Adja át a levelet.

A csengőhöz rohant.

— A kapus vezesse ki önt.

— Ne csöngessen, asszonyom.

Ha ezt megteszi, akkor minden komoly erőlködésem, hogy a botrányt elkerüljük, kárbaveszett. Adja át a levelet és minden rendbe jön. Ha velem dolgozik, mindent elrendezhetek. Ha ellenem dolgozik, akkor ki kell önt szolgáltatnom.

Kihívóan állt ott, királynői megjelenés volt, szemét az övéibe mélyesztette, mintha lelkéből akarna olvasni. Keze a csengőn pihent, de nem csöngetett.

— Ön megpróbál, rám ijeszteni. Nem nagyon férfias dolog Holmes ur, ide jönni és megfélemlíteni egy asszonyt. Ön azt mondja, hogy tud valamit. Mi az a mit ön tud?

— Kérem, üljön le asszonyom. Megsérítheti magát, ha elesik. Nem beszélék addig, míg le nem ül. Ugy, köszönöm.

— Öt percet adok önnek, Holmes ur.

— Egy is elég, asszonyom. Tudok látogatásáról Lucas Eduardónál, tudom, hogy átadta neki az okmányt, tudok a múlt esti jól kieszelt visszatéréséről abba a szobába és, hogy mily módon vette el a levelet rejtek helyéről, a szőnyeg alól.

Trelowneyné reá bámult halott halvány arccal és kettőt nyelt, mielőtt beszélni tudott.

— Ön bolond, Holmes ur, ön bolond! — kiáltá végre.

Egy kis darab kártyapapírt húzott ki Holmes zsebéből. Egy női arc volt, egy fényképből kivágva.

— Magamnál hordtam, mert gondoltam, hogy hasznomra lehet. A rendőr megismerte.

Egy mélyet lélegzett az asszony és visszahanyatlott feje a szék támlájára.

— Nézze asszonyom. Önnél van a levél. Az egész ügy elsimulhat. Én nem akarok bajt hozni önre. Kötelességem megszűnik, ha az elvesztett levelet visszaadom férjének. Fogadja el tanácsomat és legyen nyílt hozzám, ez csak az ön érdeke.

Az asszony bátorsága bámulatos volt. Még most sem érezte magát legyőzve.

— Még egyszer mondom, Holmes ur, hogy ön valami lehetetlen feltűvéshez ragaszkodik.

Holmes fölkeltszékéről.

— Sajnálom önt, asszonyom. Megtettem mindent az ön érdekében; látom, hogy minden hasz-talan!

Holmes csöngetett. Az inas be-lépett.

— Itthon van Trelowney Hope ur?

— Itthon lesz negyed egykor.

Holmes az órájára nézett.

— Még egy negyed óra addig, mondá. Nagyon jól van, majd vá-rok.

Alig tette be az ajtót maga mö-gött az inas, mikor Hilda grófnő térdre borult Holmes lábai előtt, kezeit esdeklően föl emelve, szép arcát, mely könnyeivel volt áztatva, reá emelte.

(Folytatjuk.)

A NAPLO telefonszáma
Szerkesztőség: 503.
Kiadóhivatal: 379.

Főszerkesztő: DR. ÓVÁRI ELEMÉR.

Felelős szerkesztő: SZÁSZ ÖDÖN.

Kiadó: „NAPLO” hirlapkiadó-vállalat

1378—1904. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a budapesti V. ker. kir. járásbíróságnak 1903. évi Sp. IX. 921/4 számú végzése következtében Dr. Bárdos S. Sámuel ügyvéd által képviselt Anfredt és Goldschmied javára Dr. Issekutz Gyula ellen 56 kor. 45 fill. s jár. erejéig 1904. évi okt. hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felül foglalt és 814 kor.-ra becsült követező ingóságok, u. m.: butorok, nyilvános árverésen eladhatnák.

Mely árverésnek a Kolozsvár városi kir. járásbíróság 1904. évi VII. 1376/2. számú végzése folytán 56 kor. 45 fill. tőkekövetelés, ennek 1902. évi nov. hó 1 napjától járó 5 százalékos kamatai, $\frac{1}{2}\%$ váltódíj és eddig összesen 54 kor. 71 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Széchenyitér 7/a szám alatt az alperes lakásán leendő eszközzésére 1905. évi január hó 9-ik napjának délelőtti $\frac{1}{2}$ órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet igények, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltak és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelítetik.

Kelt Kolozsvárt, 1904. évi decz. hó 20-ik napján.

Papp Jenő,
kir. bir. végrehajtó.

Szolid kiszolgálás.

IZSÁK MÓR

férfi szabó terme,
Mátyás Király-tér 19. emelet.

Nagyrabecsült rendelőimet van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy kitűnő minőségű fekete salon, hazai és valódi angol és skót

szöveitek vannak raktáron, amelyekre nb. rendelőim szives figyelmét felhívom.

Kiváló tisztelettel
Izsák Mór.

Stolcz Vincze

aranyműves

Mátyás Király-tér 12. sz.

Készít új munkákat, átalaki-tásokat valamint javításokat.

Ékszer, zálogjegye-
ket, tört aranyat és
— ezüstöt vesz. —

Cégtáblákat

Üvegre, vászonra és
hádoglemezre igen ol-
csó árak mellett készít

BELLEVÁRI MIHÁLY
Kolozsvárt
Kossuth-Lajos-utca 7.

A NAPLO

előfizetési ára helyben és vidéken:

Egy évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 korona
Negyedévre . . . . . 6 korona
Egy óra . . . . . 2 korona
Egyes szám ára . . . . . 8 fillér.
Vidéken . . . . . 10 fillér.

ÚJ ÜZLET!

Karácsonyi és újévi
bevásárlásait

a FRIEDMAN M.-féle
üzletben Deák Ferencz-ut-
ca 5 szám alatt.

== szerezze be. ==
Zománcozott kék edények-
ben nagy választék kony-
haberendezések, üveg-árak,
china-ezüst különlegességek
ugyszinte sok más dísztár-
gyak stb. — Vidékre meg-
rendelések pontosan esz-
közlötnek.

Nagybani vevők nagyobb ár-
engedelményben részesülnek.

Pontos kiszolgálás!
SZOLID ÁRAK!

Uj cipész-üzlet.

Széchenyi-tér 26. sz. a Benigni-féle házban a mai kor legmagasabb iz-lésének és minden igényeket kielé-gítőleg új **cipészüzletet** nyitottam. Felelőség mellett készi-tek úgy női, mint férfi cipőket mér-ték után.

A nálam készült cipőket díjtalanul javitom.

Szives pártfogást kér

tisztelettel

Salamon Lázár

divat cipész-mester.

Eladó házastelkek, szőlők és szántóföldek!

1. Dézma-utca és Pap-utca sarkán üres telek egészben vagy részletekben.
2. Rudolf-út 31. számú házastelek egészben vagy részletekben.
3. Árpád-út 8-ik számú házastelek, pék-üzlettel.
4. Magyar-utca 83. számú házastelek, pék-üzlettel nagy kerttel, gazdasági épü-letekkel.
5. Nádas-terében egy drb. szőlő a közép lábban.
6. Brétfő- és Nádas-tere szőlők alatt uthosszában egy vonalban levő szántó-föld, 40 telekre felosztható, egyenkint 222 négyszögöltre, sőt nagyobb telkekre is felosztható, vasuti, téglagyári, gyufa-gyári munkásoknak igen alkalmas, vala-mint a külvárosi földeseknek is. Érte-kezhetni: **Rucska Lajos tulajdonossal** Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 9. szám.

Régi erdélyi borok

Unió-utca 7. szám alatt.

Szilvási, hadrévi, rózsamáli stb. a Benigni pinczéből palackozva és hordóval olcsón eladók.

Asztali borok 90 fillér., 1 kor. 20 fillér árban üveggel együtt literenként ugyanott kaphatók. Ren-delés házhoz küldetik. — Telephon szám 531. Üvegek visszavételnek.

Telefonsz. 538. — Telefonsz. 538.

Banács Flórián cukrász,
Kolozsvár Wesselényi Miklós-utca 14.

Ajánlom lakodalmakra való tortéimat. Vidékre ingyen csomagolás.

Továbbá: — Továbbá: —
Cukorkáimat Kitűnő Ligörjeimet
Párizsi sütemé- és Thea,
nyeimet Csokoládé és
Fagyalt Tejes-kávémát,
Parfi a legjutányosabb ár
Krémek mellett.
Szulczok.

PFERSCHY J.

ÉRTÉKES

Deák Ferencz-u. 8. Telefon 126.
Kitűnő magyar konyha. — Er-dély hegyaljai borok házon kívül is bármily kicsi mennyiségben szállíttatnak. A világhírű Pschorr-bräu sör kiméresi helye.

Tisztelettel PFERSCHY J.

= Napló =

független politikai napilap

előfizetési ára:

Egy évre . . .	24 korona
Fél évre . . .	12 korona
Negyed évre . . .	6 korona
Egy órára . . .	2 korona
Egyes szám ára	8 fillér.

Kapható a dohányüzletekben és minden elárusítónál.

Olvassa és csodálja!

Teszler Károly divatkereskedőnél Wesselényi-Miklós- (Hid)- utca 11. sz. alatt,

mai naptól fogva eladásra kerülnek: Remek tenisz flanelek 14, 16 kr. — Zefírek, kartonok, szatinok és batiszok 9 krajczártól kezdve. — Legújabb divatu barchetek 13, 19, 25, 30 kr. — Valódi francia flanelek, legdivatosabb des, sinekben 25, 30, 35 kr. — Dupla széles ruhaszövetek 15 krtól kezdve. — Valódi angol szövetek 140 centi széles 38, 45, 56, 76, 95, 1.10, 1.30 kr. — Vihar-loden 85 centim. széles 28, kr., 120 centim. széles 43 kr. — Cibelin szövetek 120 és 140 centim. széles 60, 70, 80 kr. — Vászna, chiffonok, kész fehérneműk, ággyerítők, fegyházban kötött harisnyák és még sok fel nem sorolható czikkek, olcsó árak mellett.

Maradékok, nagy választékban.

SZÉCHENYI KÁVÉHAZ

Széchenyitér 27. szám alatt
**kényelmes
mulatóhely**

legjobb minőségű borok és kőbányai sörök ugyszinte hideg hűffe kapható. — Számos látogatásért esedez

JÓZSA BENJÁMIN
tulajdonos.

Kalapkészítő műhely.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Kolozsváron Széchenyi-tér 17. szám alatt kalapkészítő műhelyt nyitottam.

Elvállalok kalap újjáalakítást, tisztítást és cilinder vasalásokat és minden e szakmába vágó munkákat jutányos árak mellett.

Midőn a n. é. közönség becses pártfogását előre is kérem, bátorkodom megemlíteni, hogy eddig is Kolozsvárt, Széchenyi-téren egy kalap üzletben öt éven át, a közönség legnagyobb meglepedésére dolgoztam és ezt kiérdemelnem ezután is igyekezni fogok.

Tisztelettel:

SZABÓ JÁNOS, kalapos.

☛ Telefonszám 399. ☛

STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedése

KOLOZSVÁR, Wesselényi-utca 12. szám.

A közelgő nagy ünnepek alkalmából felhívjuk a n. é. közönség figyelmét arra, hogy STERN JÓZSEF liszt-, fűszer- és tűzifa-kereskedőnél Kolozsvár, Wesselényi Miklós-utca 12. szám alatt

a legjobban és a legolcsóbban lehet lisztet, fűszert és tűzifát beszerezni.

Ne mulassza el senki sem hirdetésem valódiságáról meggyőződni.

Balaton-kávéház

Emke-tér.

A mulató közönségnek
a legkényelmesebb és
minden igényeknek megfelelő

találkozója.

Gyárfás Juliska,

Balaton-kávéház tulajdonos.

13 1-52

Uj üzlet! A vashid mellett Uj üzlet!

valódi SINGER varrógépek raktára.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a volt Bernáth E. Sándor -féle kerékpár és varrógép-kereskedést átvettük és azt

Finkler és Társa

cég alatt (Babos-palota) tovább vezetjük.

Nagy raktárt tartunk kerékpárokban, varrógépekben és azok alkatrészeiben.

Mechanikai javító műhely.

Javitunk: varrógépeket, kerékpárokat és írógépeket. Készítünk: villanycsengő berendezéseket, emailrozásokat, nickelozéseket és minden e szakmába vágó javításokat **olcsón és pontosan.**

Varrógépek részletfizetésre is kaphatók gyári áron!

Szerkezeti hibákért 6 évi jótállást vállalunk. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközölünk. A n. é. közönség b. pártfogását kérve vagyunk

tisztelettel **FINKLER és TÁRSA.**

TRISKA J.

zongora-raktára

Kolozsvárt, Sétatér-utca (Saját ház)

Zongorák, pianinok, harmoniumok és cimbalmok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Hangszerek becszerelését, javítását, hangolását, helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó készülék gyári áron kapható. Ára **1100** korona.

Bármikor megtekinthető!

Olcso törlesztő kölcsönök!
10, 20, 25, 32, 42 és 50 évre

az Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank

27 1-10 Részvénytársaságnál
KOLOZSVÁRT, Rózsa-utca 1. szám, emelet.

A kölcsönök teljes összegben folyósíthatnak, minden levonás nélkül. Földbirtokra és kolozsvári belvárosi új vagy régebbi építkezési, de forgalmas helyen fekvő házakra a becsérték 50%-a. Vidéki és külvárosi házaknál ha újak az érték 45%-a, ha régiek, de jó karban és forgalmas helyen vannak az érték 40%-a adatik kölcsön. *Becsési eljárás helyben díjmentes.* A kölcsönök leho nyolítása gyors és a költségek minimálisok. *Ügynökök fölösle gesek,* miután minden szükséges felvilágosítással készséggel és díjtalanul szolgál az

Magyar gazdaság.

Hivatalos órák 9-1. — Prospektus kívánatra ingyen!

Építési törlesztő kölcsönök is kaphatók!

B. BAK SÁNDOR

7 1-20 épület és műlakatos
KOLOZSVÁRT, Malom-u. 28. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Malom-utca 28. szám alatt atyám B. Bak Lajos gyártelepén a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

épület- és műlakatos-műhelyt

nyitottam. — Elvállalok minden a fémipar körébe tartozó munkákat, u. m.: diszkapukat, baikon-, lépcső- és sírkerítéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb stílusú kivitelben; továbbá épületvasalásokat, vasfedélszerkezeteket. Butor-díszművasalásokat, műkovácsolt luszterek, lámpák, virág-aztalkák vasból sárga- és vörösréz-ből vagy nickelézve, adott vagy általam készített rajz szerint.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok

Telefon 120. **B. Bak Sándor** műlakatos.

◆ Rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgállok. ◆

Javításokat gyorsan és pontosan eszélőzők.

Vidéki megkeresése azonnal válaszolok.

Egy finom fehérnemű varrónő;
lakik: Linczeg-u. 9. sz.

Eladó
egy házas telek
a monostori utcában.

Ujonnan épült, 6 szoba, 3 konyha, fürdőszoba és mel- lékhelyiségekkel, nagy gyü- mölcsös kerttel

15,500 koronáért.

4000 kor. készpénz,
a többi amortizált kölcsön.

10 évig adómentes.

Értekezhetni a kiadóban.

Hirschfeld Sándor elsőrendű fűszer- és
csemege-kereskedése —

Mátyás király-tér.

KOLOZSVÁR.

Távbeszélő állomás 53.

Ajánlja a n. é. közönségnek dúsán berendezett fűszer- és csemege-árúit, nagy választékban Magyar Cognac, legolcsóbb 1 nagy palaczk 2.40 = 1 frt 20 kr. Kötöny minőségű Erdélyi szilvórium és seprő pálinka. Magyar Li- kőrök. Finomított tiszta szesz. Magyar és Angol rumok. Legfinomabb teák. Magyar gyártmányú tea-sütemények. Asztali, peccsenye, gyógy- és pezsgő- borok. Kőbányai sörök.

Kugler H. budapesti udvari cukrázda, cukorka és süteményeinek egyedüli raktára.

Kérve nagybecsű pártfogását

30-1-5

Hirschfeld Sándor.

● ● 1 kiló pergelt kávé 2 kor. 80 = 1 frt 40 kr. ● ●

Nyomatott Ujhelyi M. és Társa könyvnyomdájában Kolozsvárt, Jókai-utca 15. szám.

Polgári Vendéglő Trefort-utca 11-ik szám.

!!! Megérkeztek !!!
Különbéle borok. —
Tessék megkóstolni.

Ménesi új házhoz 1 ltr. 34 kr., bent 40 kr.
Szezárdi siller " 1 " 36 " " 44 "
Pecsenye 5 éves " 1 " 50 " " 70 "
Szomorodni gyógybor egy liter . . 1 frt 20 kr.

További havi előfizetést ebéd
— vacsorára étlap szerint — **16** forintért elfogadok.

Sült bármilyen adag 30 krajczár.

Kitűnő magyar konyha! — Kitűnő magyar konyha!

Számos látogatást kér

Fogel Ferencz, vendéglős.

14 1-10

Ujhelyi M. és Társa

könyvnyomdája
Kolozsvár,
Jókai-utca 15. szám.

Elkészítetnek mindennemű nyom-
tatványok a legújabb és legdisze-
sebb kiállításban jutányos áron

Vidéki megrendelések pontosan
teljesítetnek

Telefon szám 379.

